

Skupna seja zborov SO Ptuj

Gospodarska vprašanja

V petek, 8. oktobra je bila v dvorani Narodnega doma v Ptiju seja občinskega zborja v zboru delovnih skupnosti občine Ptuj. Razpravljajo so, med drugim, o gospodarskem uspehu občine v prvem polletju, o starostnem zavarovanju kmetov, o prenosu zadružnih domov na krajevne skupnosti, precej besedi je bilo tudi o lokacijske gramoznice v Staroščinah in o socialnih podporah.

Z USPEHOM GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ NE MOREMO BITI ZADOVOLJNI

Podatki o gospodarskem gibanju v prvem polletju kažejo, da se niso izpolnili vsi cilji ekonomske politike. To velja, karok za celo Slovenijo, tako tudi za ptujsko občino.

Skupna industrijska proizvodnja je v letosnjem prvem polletju v občini presegla lansklo v istem obdobju za 4,7 odst., brez TGA iz Kidričevega, ki zaostaja za lanskim obsegom proizvodnje, pa za 17,3 odst. Največji porast proizvodnje kažejo opekarna, Perutnina, Tovarna avtoopreme, tovarna volnenih izdelkov itd. Lanske ravni pa niso dosegla štiri gospodarske organizacije in sicer: mlekarne, ki je zaradi preureditve prostora skoraj popolnoma opustila proizvodnjo, Les, Delta in TGA. Kljub porastu celotne pro-

VREME

do nedelje, 24. oktobra 1971.

Mlaj bo v torek, 19. oktobra, ob 9. uri.

Napoved: ni še nobenega izgleda za poslabšanje vremena pred 18. oktobrom.

Vremenska slika: nad zapadno in severno Evropo se zadržuje spremenljivo vreme že od začetka oktobra. Prvotno so bile padavine usmerjene proti našim krajem, a so se že 8. oktobra preusmerile na sever. Zato imamo pri nas lepo in čez dan tolo vreme. Ciklonsko področje je v nedeljo, 10. oktobra zajelo del Španije in povzročilo strahotno neurje in povodnje. Računati pa je, da se bo verjetno že prihodnjem teden vreme tudi pri nas postabalo in oblačilo. Nevihte so še možne.

Alojz Cestnik

izvodnje, pa ne moremo biti zadovoljni z gospodarskim uspehom v občini, saj kar štiri gospodarske organizacije niso dosegle lanskog poprečja. Najbolj problematično je vsekakor v TGA, kjer imajo resne težave s prodajo aluminija. Kot vzrok navajajo slabe prodajne cene, na katere vplivajo nekatere zahodno-evropske države, ki z dumpinski cennimi nudijo večje količine aluminija. TGA Kidričeve pa je tudi zmanjšala dobavo aluminija tistim domaćim gospodarskim organizacijam, ki še niso poravnale svojih obveznosti od lani. Tako so se ob štiri-krat manjši proizvodnji zaloge povečale za sedemkrat v primerjavi z lanskim letom.

Bolj šibke rezultate kaže tudi gostinstvo, saj je vrednost gostinskih storitev porasla le za 2,3 odst., kar pa še zdalec ne dosegne republiškega poprečja. To je vsekakor vzrok stagniranja turizma, za katerega pa vemo, da je v slovenskem merilu zelo porasel. Vsekakor bo treba dati gostinstvu boljše pogoje za hitrejši razvoj.

Gradbena dejavnost je po vrednosti opravljenih del povečala proizvodnjo za 26 odst., kljub temu, da so se cene materiala in osebkov dohodki povišali za 25 odst.

Po podatkih statistične službe so vse gospodarske organizacije povečale dohodek v primerjavi z istim obdobjem lani za 27 odst., vendar še vedno ne dosegajo slovenskega poprečja, ki je 32 odst. Največji dohodek sta ustvarila kmetijstvo in industrija. Kmetijstvo dosegla republiško merilo.

Z vsemi, zgoraj navedenimi podatki, ki sicer kažejo delni napredek, s ptujskim gospodarstvom ne moremo biti zadovoljni, saj se je zaradi raznih naložb v bodočnosti in stabilizacijskih ukrepov, merjen uspeh gospodarstva povečal le za 7 odst., kar pa je še daleč pod republiškim poprečjem (26 odst.). Na osnovi podatkov, ki so trenutno na razpolago, lahko sklepamo, da je ptujsko gospodarstvo še daleč pod republiškim poprečjem.

Kljub temu, da je vprašanje gospodarstva v občini zelo pereče, se je v razpravi oglasilo le malo odbornikov in imel sem občutek, da nekateri tega vprašanja ne jemljejo preresno. Na seji so sklenili, da morajo gospodar-

ske organizacije čim prej izdelati razvojne in stabilizacijske programe. Menili pa so tudi, da bi bilo nujno potrebno ustanoviti društvo gospodarstvenikov, ki bi se ukvarjalo z vprašanji razvoja v občini.

PREDSEDNIKI KRAJEVNIH ORGANIZACIJ NISO DOVOLJ AKTIVNI

Odbornik Božo Varnica iz Vidma je postavil vprašanje, ki trenutno najbolj zanima naše kmete, to je vprašanje starostnega zavarovanja kmetov. Nekateri so celo menili, da se to že predolgo zavlačuje, dejali pa so tudi, da bi bilo nujno potrebno o vsem obvestiti širšo javnost, predvsem pa kmečko prebivalstvo.

Adi Sarman je še enkrat, kot že večkrat poudaril, da je osnutek zakona že sprejet in, da ravno te dni potekajo javne razprave. Vendar, kakor vse kaže, predsedniki krajevnih organizacij SZDL niso vzeli stvari dovolj resno, saj so bili na eni izmed zadnjih sej občinske konference SZDL Ptuj zadolženi, da o osnutku seznanijo širšo javnost in organizirajo javne razprave. V nekaterih krajinah so to tudi storili, vendar so kmetje menili, da ne bodo zmogli tolifik dajatev, ker so že sedaj preveč obremenjeni. Poudarili pa so, da bi naj skupnost prispevala večji delež v skupni fond in ne samo eno tretjino, kot je to sedaj planirano. Po njihovem mnenju naj bi prispevali polovico sami, drugo polovico pa skupnost, kar bi s tem vsaj delno razbremenili kmeta. Se večje nalaganje bremen je tako oslabelemu kmetu lahko privede samo še do večjega propadanja in razdrobljenosti kmetijstva.

Vsekakor je odbornike-kmete zanimalo še to in ono, kot npr.: pomanjkanje kmetijskih strojev v vaških skupnostih in težave pri nakupu le-teh, nekdo je celo menil, da bi morali tudi kmetu olajšati pot do tujih valut, ki so danes tako nujno potrebne za nakup kmetijske mehanizacije. Tudi v cenah med kmetijskimi in industrijskimi predelki, oziroma protizvod, je še vedno prevelika razlika. Ko se bo to sorazmerje izenačilo, potem bo lahko naš kmet zaži-

vel kot enakopraven član med Kmetijskim kombinatom in nekaterimi krajevnimi skupnostmi. Tako je bilo tudi v Trnovski vasi in Podlehniku, medtem ko so v nekaterih krajevnih skupnostih.

SLABEGA SE VSI BOJIJO

Zadružni domovi so postali danes predmet sporov

(Nadaljevanje na 2. strani)

OBČINI PTUJ PLAKETA «SVOBODA 71»

Feliks Bagar, vodja priprav SLO Karel Zmavc in sekretar občinske konference ZMS Zvonko Masten.

Podpolkovnik Marko Mrvac je v imenu komandanta 4. korpusa jugoslovanskega vojnega letalstva, ki je imela svoje oporišče v Moškanjcih. Pripadniki te enote so bili vse dni bivanja na našem območju v prisrčnih stikih z družbeno-političnimi organizacijami, mladino in drugimi občinami. Ob koncu manevrov, prejšnji četrtek je obiskala komite občinske konference ZKS Ptuj skupina oficirjev in podoficirjev letalske enote. Sprejeli so jih sekretar komiteja Franc Tetičkovič, predsednik občinske skupščine Franjo Rebernak, sekretar občinske konference SZDL Miha Kolarč, podpredsednik občinskega sveta zveze sindikatov

Predstavniki družbenega in političnega življenja ptujske občine so se s podpolkovnikom in njegovimi tovariši zadržali v prisrčnem razgovoru in skupno ocenili uspeh in pomen manevrov »Svoboda 71«.

F. Fideršek

»Svoboda 71«

Stran 5

ZA BOJ PROTI SOVRAZNIM LETALOM: Vojak Jugoslovanske ljudske armade na bregu Kolpe čaka na nov napad (F. Legan)

Kreditna banka Ptuj: novosti v deviznem poslovanju za občane

Iz Kreditne banke Ptuj nam poročajo o nekaterih novostih, ki bodo prav govorči zanimale občane, ki vlagajo tuje valute pri tej banki. Značilno je, da pri ptujski kreditni banki izredno narašča število vlagateljev tujih valut kar pomeni, da imajo vlagatelji polno zaupanje v solidnost njenega poslovanja.

Vrednost deviznih računov je v tem letu narastla za nad 100 odstotkov. Med tem, ko je znašalo stanje deviznih naložb v začetku leta 9,5 milijena dinarjev, znašajo te naložbe koncem preteklega meseca 19,7 milijena deviznih dinarjev. Znesek naložb se torej približuje stanju 2 milijard starih dinarjev.

V deviznem poslovanju je nastopilo več sprememb, ki jih je odredila Narodna banka Jugoslavije. Ena teh novosti so valutni tečaji. Tako je uveden dnevni odkupni in prodajni tečaj vseh tujih valut, sprememb, ki nastopajo, so objavljene sproti v dnevnih časopisih. Razlika med odkupnim in prodajnim tečajem (za prodajo na potne liste) niso pomembne. Na ta način poslovanja, ki ga regulira še uradni tečaj, smo se približali zapadnemu denarnemu trgu.

Druga novost je v tem, da vodi banka za svoje vlagateli devizne račune po posameznih vrstah tujih valut. Prav tako je velika novost, da sprejema banka sedaj tudi valute, ki jih doslej ni sprejemala. To so tako imenovane klirinške in vzhodne valute. Zanimivo je, da banka na željo vlagatelja lahko preknjiži na žiro račun ali hranilni račun vlagatelja položeno valuto v drugi valuti npr. vlagatelju, k. vlož avstrijske šilinge lahko banka preračuna in preknjiži v drugo valuto — dolarje nemško marko ali kakršnokoli drugo valuto. Isto je pri dvigih, ko lahko namesto vložene valute dvigne drugo vrsto valute. Prav tako lahko vlagatelji zamenjujejo prek svojih računov klirinške in vzhodne valute za zapadne valute (konvertibilne — zamenljive).

Kreditna banka Ptuj sprejema tudi vrednostne papirje v odkup oz. v inkaso. Valute in vrednostne papirje prevzema banka tudi v shrambo.

Poleg deviznih žiro računov odpira banka ne željo vlagateljev tudi devizne hranilne račune. Razlika je v tem, da ima vlagatelj knji-

žico, ki se lahko glasi na več vrst vloženih valut in ima stalno na vpogled stanje deviznih prihrankov medtem, ko prejemajo vlagatelji po deviznih žiro računih knjigovodske izpiske. Ker prejemajo te izpiske sedaj po več vrstah valut, imajo vlagateli praktično težji pregled nad stanjem deviznih naložb. Devizna hranilna knjiga ima tud: to prednost, da nato lahko vlagatelji dviga tudi pri vseh drugih bankah v državi. Iz tega razloga priporočajo v banki, da

zahtevajo vlagatelji izdajo devizne hranilne knjigice. Obresti so enake kot za devizne žiro račune, prav tako pa so možna iz devizne hranilne knjigice vsa devizna nakazila v tu in inozemstvo.

Za nadaljnje zaupanje se Kreditna banka Ptuj pripomore z zagotovilom, da bo vedno rada svetovala najboljši način deviznega varčevanja občanom in da bo hitro opravljala za njih vse devizne posle.

CV

Tržišče in cene

Se bodo premog, nafta in elektrika podražili?

Celotna energetska baza zahteva revizijo cen. Zahteve so pred zveznim izvršnim svetom, predstavniki industrije naftne, premogovnikov in elektrogospodarstva pa vsak dan pripravljajo potrošnike na nove cene, s tem pa pritiskajo na pristojne organe.

Toda, ali je nova korektura cen res že gotova stvar? Soče po mnogih indikatorjih je videz, da je energetska baza preveč optimistična, čeprav nikdo ne oporeka realnosti njenih zahtev.

S stališča proizvajalcev je korektura cen energetskih goriv neizogibna iz več razlogov. V premogovnikih se je odprlo vprašanje enostavne reprodukcije. Sedanje cene premoga ne omogočajo modernizacije, ki je nujna, če nameravamo povečati proizvodnjo, niti ne omogočajo izplačevanja rednih osebnih prejemkov. Zaradi tega so težave z delovno silo. Premogovniki zahtevajo povečanje cen za 20 odst. in ocenjujejo to kot prvi korak pri urejanju njihovega položaja. Industrija naftne že nekaj časa opozarja na porast cen na svetovnem tržišču ter sklicuje se na reforma načela zahteva vključitev domačih in svetovnih cen. Elektrogospodarstvo zahteva povečanje cen za nad 20 odst. ter podpira, da je to sedaj edini možen

način, da se zagotovijo sredstva za razširjeno reprodukcijo. Pri tem opozarja, da bi vsako odlašanje v teh zahtevah zopet pripeljalo do ponovnega pomanjkanja električne energije.

V pričo takih argumentov je videz, da je odobritev novih cen energetike samo formalnost. Vendar ni tako. Mogoče bi na ta način lahko razmišljali, če ne bi bili edinstanja cen v energetiki odvisni stroški dela celokupnega gospodarstva. Povsem jasno je, da bi prišlo, če bi sedaj ugodili zahtevam energetike, do verižne reakcije v vseh vejah gospodarstva. Tega pa si nikdo ne želi, ker bi nove podražitve popolnoma snulirale efekte zadnje valutne reforme, naš izvoz bi postal nekonkurenčen ravno v trenutku, ko se je začel zoperči vpljivati, nova nestabilnost cen pa bi dala »nizek udarec« programu stabilizacije, ki se je zacet šele pravkar uveljavljati.

Kje je izhod iz te situacije? Ceprav to ni popularno, bo treba zopet reševati zahteve na polovičen način. Najbrž bo treba dovoliti premik cen premoga, ker je to v tem trenutku najmanj nevarno glede na dejstvo, da se tekoča goriva in elektrika mnogo širše uporabljajo v proizvodnji. Vprašanje cen električne energije in naftnih derivatov pa bo treba reševati v okviru srednjeroč-

RAZSTAVA SREDNJE PISARNIŠKE MEHANIZACIJE

Od 5. do vključno 8. oktobra je trgovsko podjetje »Merkur« Ptuj v dvorani narodnega doma Ptuj razstavljalo srednjo pisarniško mehanizacijo in pisarniško pohištvo. Razstavljalci so elektronske kalkulatorje japonskih, danskih in holandskih firm, serijo raznovrstnih pisalnih strojev, vključno z domaćimi stroji »IBM« in »Olympia«, mehanične računske stroje, knjigovodske stroje itd. Skratka, razstavljeni so bili raznovrstni, najmodernejši, in tudi že starejši pisarniški pripomočki, ki olajšujejo človeku delo v pisarni. Razen tega pa je tovarna pohištva »Stol«.

M. Novak

Iz Kamnika razstavlja pisarniško pohištvo iz svojega »Extra« programa z usmernimi organizacijskimi storitvami. Skratka, na razstavi je to res dosti paše za odnos, da cene glede na kvalitet izdelkov zares niso bile visoke. Vse informacije razstavljeni mehanizaciji pisarniškem pohištvu, da ga niste imeli možnost gledati na razstavi, pa so dobite v upravi trgovskega podjetja »Merkur« Ptuj, kjer lahko tudi pite že prej omenjene in druge najrazličnejše pisarniške pripomočke.

GOSPODARSKA Vprašanja

Nadaljevanje s 1. strani stih našli soglasje med obema organizacijama. Končno so to vprašanje uredili tudi v prej omenjenih krajih in sicer tako da KS Trnovske vas v celoti pripada poslopju zadružnega doma. KS Podlehnik pa samo prosvetna dvorana z ustreznimi prostori.

Vendar je odbornik iz Podlehnika tej odločitvi nasprotoval, če zakaj bi imela krajevna skupnost v oskrbi samo tiste prostore, ki bodo vedno terjali od skupnosti samo finančna vlaganja, ker je dvorana že sedaj v slabem stanju. Odborniki so se upravičeno vprašali, zakaj hoče kombinat tisto, kar je dobro obdržati zase, kar pa je slabo in, kar je treba popravljati pa hoče napraviti na ramena drugim. Je pač tako, da se slabega vsak otepa.

OBČINSKI MOŽJE NA EKSURZIJO V STAROŠINCE

Posebna strokovna komisija, ki je na kraju samem ocenila umetnost in velikost lokacije nove gramoznice v Starošincih, je na seji dala svoje mnenje. Po njenih ugotovitvah je zemlja na tem delu manj kvalitetna in tudi v gozdu, ki z ene strani lokacijo obdaja, so samo slabši gozdni sortimenti. Z eno centralno gramoznico bi lahko sčasoma zaprli številne manjše, ki jih je na območju obzina okrog 600.

Vendar je odbornik, ki to področje zastopa, dejal: »Zanes kmete je vsaka ped zemlje dobrodošla, pa naj bo se tako slaba. Vsako drevo, pa naj bo to akacija ali nava-

den grm znamo dobro mristiti. Nova lokacija je tukaj za vasjo in nepresenetljiv težkih tovornjakov, prinesel v vas samo in nemir. Zato so Staroščani odločno proti gramoznici!«

Prerekanje, dokazovali in razne besedne »dvoto« je končal predsednik občinske skupščine Franjo Rebnak, ko je dejal: »Pekskurzijo občinske skupnosti bomo organizirali v Starošincu in naj si vsi načju samem ogledajo, kaj je in kaj ne.« Oba zborna sta glasno sprejela sklep, o nastititvi zemljišča za novo lokacijo gramoznice.

Na seji so razpravljali dvi socialni podporah starejšem občanom. Po odločitvi je lahko najvišja denarna pomoč 250 din in to tisti, ki jim je to edini vir preživetja. Center za socialno varstvo pa je odobril zmanjšanje socialnih podpor in tem v zvezi je skupščina občine Ptuj dobila znatne dotacije od republiškega izvenega sveta. Tako naj bi občini slej znašala poprečna sredna podpora 150,70 din (iz 88,73 din). Družbeno denarna pomoč prejema sedaj 690 članov, od tega je 490 pirancev starih nad 65. Največ denarnih pomoči bivajo ženske in sicer 542 80 odst.

V bodočem pa bo treba mnenju nekaterih odborov, bolj paziti, ker mu denarno pomoč, kajti dvojni je, ki so se sposobnemu delu, vendar iz neupravnih vzrokov izkoristijo.

Odbornik iz Majšperka Ciril Murko je predlagal, bi imeli tisti podprtanci koristijo tudi zdravstveno zavarovanje brezplačno zdravstvena hiša občine in pa prevoze v bolnišnico. Cesto se namreč dogaja, taki ljudje k zdravniku cer pridejo, vendar nimajo denarja, da bi plačali zdravstvena.

MS

M. Novak

Razprava o dolgoročnem razvoju Slovenije

Na seji občinske kandidatske konference v torku, 14. oktobra, v Ptaju so med drugim razpravljali tudi o dolgoročnem razvoju Slovenije. Obširnejše poročilo tem je podal Ermin Kržišnik. Gorovil je o nekaterih izjačanjih vprašanjih, ki izvračajo probleme v slovenskem gospodarstvu, preden pa zaostalo oziroma razvijost vzhodnoslovenega območja. Po programu dolgoročnega razvoja Slovenije, ki obsegata obdobje od 1971. do 1985. leta pa smo moralj Slovenci, preden pa vzhodni Slovenci, res krepko pljuniti v roze, če ga hočemo tudi izpolniti. Ermin Kržišnik je napisal celo vrsto stvari in problemov, ki jih bo treba rešiti 15. letih izboljšati oziroma spremeniti, če hočemo ti v korak s tehničnim razvojem in napredkom današnje modernizacije in tehnične celega sveta in če hočemo doseči življenjski standard drugih razvitejših držav. Skratka, marsikaj bomo morali spremeniti. »Težko pa je predvidevati in planirati že za 15 let naprej, ker ne vemo, kake težave

in prepreke nas v tem obdobju čakajo,« je dejal Ermin Kržišnik.

Do leta 1985 70 % mladine v srednje šole

Vsekakor bo potrebno, če hočemo uspeti v dolgoročnem razvoju Slovenije, najprej rešiti vprašanje izobrazevanja mladine. Znano je, da okrog 50 odst. šoloobveznih otrok, to je otrok, ki obiskujejo osnovno šolo, ne dokonča niti osmletke. In kam odhaja ta mladina? Če pogledamo najprej v mesto, lahko vidimo celi kup sprehabalcev in klatev po ulicah, ki ne vedo kod in kam. In kaj iz tega nastaja? Odgovor ni težko najti, saj nam statistike kažejo, da je pri nas vedno več kaznivih dejanj in prestopkov, ki jih napravi prav nešolana mladina. Ne rečem to ravno za Ptuj, če pa pride v Ljubljano, lahko dobite res pravo sliko vse te nadobudne mladine.

Vse bolj pa danes govorimo o odhajanju mladine iz podeželja v mesto. Nič koliko primerov bi lahko naštel, kako propadajo kmetije zato, ker je bilo pri hiši popet ali še več otrok, danes pa so starši ostali sami, ker jim je otroke speljalo mesto, kar pa je najhujše, večina od njih je odsila hlapčevat v tujino, od koder se vračajo polni hvale, nočejo priznati, da si lahko Slovenci sami ustvarimo Ameriko, Nemčijo in Francijo in da lahko živimo lepše, če si bomo s svojim znanjem, trdno voljo in napredkom ustvarili take možnosti za življenje, kot jih imajo druge razvitejše države. Slovenci, ki smo se desetletja in stoletja borili proti suženjstvu in hlapčevstvu in smo si v tej stoletni borbi priborili svobodo, hodimo danes hlapčevat in z neuko delovno silo podpirat tiste, ki so neko bili naši največji sovražniki in proti katerim smo v borbi izgubili toliko dragocenih in sposobnih ljudi. Vprašamo se lahko, kako dolgo bomo ostali še tržišče za nekvalificirano delovno silo tujih držav.

Vse to bo potrebno v prihodnjih 15 letih spremeniti, treba bo mladini omogočiti, da bo lahko svoje sposobnosti pokazala tudi doma (mislim v pozitivnem smislu), treba bo čimveč mladine »pritegniti« v srednje šole, če hočemo, da bomo res uspeli v dolgoročnem programu razvoja.

Po podatkih statistične službe in po izjavah izobra-

ževalnih centrov pa v osnovnih šolah stalež otrok vedno bolj upada. Znani so primeri nekaterih osnovnih šol, sicer nepopolnih, kjer imajo letos v prvem razredu samo po deset ali dvanaest otrok. Vsekakor bo treba tudi v tej smeri v prihodnjih petnajstih letih.

Vse pogosteje pa govorimo o »zelenem problemu«, to je o naši agrarni politiki. Trenutno skušamo rešiti tisto, kar se rešiti: še da. Nič koliko sestankov in sej je že bilo zaradi pokojninskega in socialnega zavarovanja kmetov. Sedaj, po 25 letih svobode, smo se končno spomnili, da je prišel čas, ko bo moral tudi »kmet« postati poklic in ne samo zaničevalni izraz.

V bodoče se torej kmetijstvu obetajo boljši časi. Treba bo podpreti tistega kmeta, ki je že danes aktiven blagovni proizvajalec, tistega pa, ki mu to še ni uspelo, bo treba podpreti in mu nuditi vse pogoje, da bo to lahko postal. Zakaj pa ne bi izkoristili vseh naravnih le-

pot naše vzhodne Slovenije? Prepričan sem, in tudi mnogi drugi, da je pri nas še ogromno naravnih, lepot, mimo katerih vsak dan hodimo, vendar jih ne vidimo, za tuje turista pa bi bila to prelepa paša za oči. Nam pa lahko to prinese lepe debarce, ki nam bodo pomagali rešiti se zaostalosti, predvsem v Halozah. Zakaj bi to pokrajino videlo samo umetnikovo oko, ko pa jo lahko vidi tudi naše in tujcevo, če ga bomo znali pritegniti.

Na torkovi seji so nekatere zahtevali konkrete predloge, kako rešiti vse te same nakazane smernice razvoja Slovenije, predvsem pa ptujske občine v prihodnjih petnajstih letih. Vendar je jasno, da je koncept narejen za celo Slovenijo in ne za posamezna področja, ki so po svojem razvoju tako različna. Kondično so se dogovorili, da se bodo v bližnjih prihodnosti sestali za vse te probleme odgovorni ljudje, pričeli razmišljati oziroma dokončno razmisiliti, kje in kako bo treba stvari začeti.

M. Novina

Ob robu razprave programa srednjeročnega razvoja kmetijstva v Sloveniji in v občini Slovenska Bistrica

Zakaj protestni odhod?

V Slovenski Bistrici so minuli teden razpravljali o programu razvoja kmetijstva v republiki in občini. Zbrani so bili nekateri vidni javni delavec in kmetijski strokovnjaki, seja pa se je končala s protestnim odhodom treh kmetov, ki niso želeli sodelovali pri razpravi, ki je dobila malec čuden ton.

Inž. Ivo Mikluš iz zavoda za kmetijstvo je pojasnil predlagani načrt za razvoj v republiki in občini. Razprava je pokazala številne pomanjkljivosti, trije kmetje, direktor kombinata in predstavnik Ljubljanske banke — kmetijske podružnice iz Celja, pa so bili v nadaljevanju glavni akterji. Zapletlo se je pri živorejki, ki naj bi bila ena glavnih oblik kooperacije. Pri tem se moramo vprašati ali je za kmeta rentabilna živinorejska proizvodnja, če to ni za kombinat, kajti tudi on bo obremenjen z odplačevanjem anuitet, če bo hotel svoje delo modernizirati.

Nekaj besed bi radi namestili tovariu Danetu Seniču, zastopniku Ljubljanske banke — podružnice iz Celja, ki verjetno o naporih da bi v Slovenski Bistrici naposled le dobili obrat za kooperacijo, nima povsem razčiščenih pojmov. Naj se enkrat

ponovimo, da je sklep zadružnega sveta o ustanovitvi obrata za kooperacijo pravno veljaven in v skladu z našo samoupravno politiko. To smo zapisali zaradi tega, ker je tovarš na sestanku dejal, da »enj trije kmetje, delajo cirkuse v zadružnem svetu«. Tisti trije kmetje so bili prisotni in so se po osebnem napadu tudi odpravili s sestanko, čeprav lahko razmišljamo, ali je bilo to pametno ali ne. Toda, kdo ste tovarš Dane Šnič, vabljen na sestanek kot strokovnjak, da lahko tako ugotovljate? Rad bi vam povedal, da zaenkrat samoupravni akti še niso cirkus, pa tudi njihovo izvajanje ni cirkusantstvo.

Ničkolikokrat smo se lahko prepričali, da prehitro davanje ocen politično ni najbolj zrelo.

Naposled pa: ali ne bi bilo bolje, če bi predsednik skupščine občine Miro Kolenko, ki je vodil sestanek, tako razpravo prekinil?

Kmetijski problemi v občini so morda zašli na stranski tir. Ze dolgo tega je bilo obljubljeno, da bo ena izmed sej skupščine občine posvečena prav tem problemom. Zdaj je sad dozorel in ne bi bilo tujbo, če bi bil preveč grenak.

D. Utenkar

POGLED V OKO

Roženica v očesu je edini del človeškega telesa, kjer lahko neposredno opazujemo krvne žile. Ker pa v oku ne moremo usmeriti močne svetlobe, opazovanje ni takto enostavno. Zato je zdravnikom priskočila na pomoč tehnika. V zadnjem času so za filmanje roženice začeli uporabljati napravo, ki jo ne poznamo astronomi. V mislih imamo svetlobni ojačevalci. Ta naprava sicer medijo sliko, kakršno dobimo pri razmeroma slabih svetlobi, primerno okrepi, tako da jo na zaslonu lahko celo fotografiramo in snemamo s filmsko kamero. Princip delovanja svetlobnega ojačevalca je v tem, da svetlobni posnetek spremeni v sliko, sestavljenou iz elektrotonov. Elektrone potem pospišijo v električnem polju in jih usmerijo, potem na poseben zaslon, kjer zarisuje mnogo bolj jasno sliko, kot bi jo sicer dobili brez ojačevalca.

Vse to bo potrebno v prihodnjih 15 letih spremeniti, treba bo mladini omogočiti, da bo lahko svoje sposobnosti pokazala tudi doma (mislim v pozitivnem smislu), treba bo čimveč mladine »pritegniti« v srednje šole, če hočemo, da bomo res uspeli v dolgoročnem programu razvoja.

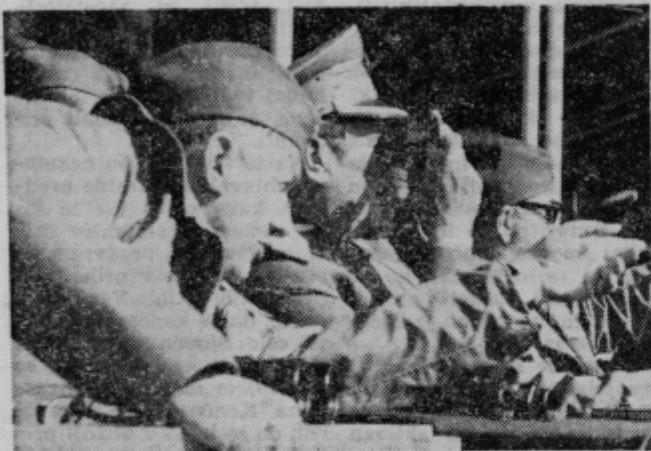
Po podatkih statistične službe in po izjavah izobra-

TEDNIK, Vaš list

Velik preizkus našega načina vojskovanja

»SVOBODA 71« ZARADI NAŠE SVOBODE

Vtisi z največjih povojskih manevrov v Jugoslaviji

OPAZOVALCI NA LIPOVACI PRI SLUNJU: Maršal Tito v spremstvu generala armade Nikole Ljubičića in generalpolkovnika Viktorja Bubnja opazuje spust letalcev.

(F. Legan)

Bila je le igra, vojaška igra napada, je bil skoraj užaljen, v miru, manever, s katerim naj bi preizkusili, kako smo pripravljeni, če bi šlo zares. To smo vsi vedeli, zato smo bili na dan »D«, ko se je nad Vinico razšla noč, še bolj presečeni. Vinica, trg ob Kolpi, prek katerega naj bi v 7 km širokem pasu udaril »napadalec«, je bila prazna, sovražno razpoložena. Na plotovih in hišah so viseli lepaki z besedami »Danes — prezir«, lističi z otroško pisavo: »Sovražniki, pojrite domov!«, proglaši klubov OZN z razmišljajočo vsebinom, kolikšno gorje prinaša vojna človeštvo, posebno otrokom, starcem in ženam. Tako so naši ljudje pričakali na mišljenega sovražnika.

Ce je ne znaš najti na zemljevidu, vprašaj za pot kmeta. Ta stari nasvet v manevrskih dneh ni več veljal. Vsaj ne za sovražnika v naši domovini, kjer načrtno in vztrajno uredničujemo zamisel o vseljudski obrambi, opti na zgodovinski resnici, da vojsko lahko, naroča pa ne more nihče premagati.

Polkovnik Stanko Mihalić, ki je s svojo 12. oklopno brigado in desetinami najsodobnejših tankov čkal v gozdu na znak

Pekel v bregovih Kolpe

Naš manever, prirejen ob 30-letnici vstaje, tretji in hkrati največji v povojnem času (prvi je bil 1949. leta, drugi pa 1953. leta) je že ime samo najbolje simboliziralo. SVOBODA 71. Svoboda 71 ne »Tigrski skok« ali kaka druga podobna oznaka, s katero poimenujejo manevre v svetu, s čimer že na zunaj pokažejo, da je mišljeno napadalno vojskovanje. Mi ne nameravamo napadati nikogar. Ne potrebujemo vojne ali vojne slave.

Rekli so:

General-podpolkovnik STANE POTOČAR, komandant »napadalec«: »Napadalec bo naredil največjo napako, če bo računal le na vojsko, ne pa na narod. Ta napaka je enaka — porazu.«

General-polkovnik SREĆKO MANOLA v svoji oceni: »Nič zavedal se nismo prave vrednosti, ki jo je pokazal narod.«

MICHEL DEBRE, francoski obrambni minister, ki si je ogledal priprave na manevre: »Takšna konceptija, ko se sovražniku upre ves narod, zasluži najvišje spoštovanje.«

potrebujemo pa mir in svobodo!

Toda, če hočemo preizkusiti partizansko vojskovanje in sodelovanje redne vojske s civilnim prebivalstvom, mora nekdo igrati »napadalca«. Ta mora biti sodobno oborožen z namenom, da v bliskovitem padu zavzame zemljišče in ga skuša obdržati.

Na petdeset, deset, pet metrov daleč smo opazovali prodor »plavih« prek Kolpe pri Vinici. To je bila vojaška operacija, ki je spominjala na zavezniško izkrcavanje v Normandiji in ki je prav tako nosila oznako »D«. Plavi so bili kar se da sodobno opremljeni, z oklopno brigado, s kakimi sto tanki, amfibijami, oklopнимi vozili in drugo opremo za prehod prek reke. Sile plavih so bile namenoma močnejše od sil »rdečih«.

Ko se je na dan »D« začel prodor, je na bregovih Kolpe nastal pravi pekel. Forumenje krošnje dreves so se stresale ob eksplozijah, ko je železni »škoren« napadalcev lomastil po nači zemlji. Polovica tankov, ki gredo tudi pod vodo, če je treba, ki streljajo in se gibljejo ponoči, če so take zabitive, je prešla Kolpo, ne da bi čakala na graditev pontonskega mostu. Nekako polovica jih je čakala na pontonirske

Postavljanje pontonskega mostu čez Kolpo. (F. Legan)

čet, ki je v manj kot pol ure (norma je 50 minut) postavila tako trden pontonski most, da so mogli po trije tanki hkrati z veliko hitrostjo prek reke. Vse to delo so spremljale neprstane eksplozije bomb, ki so jih sejali strmoglavec z neba. Pri postavljanju mostu je imela besedilo tehnika, še bolje rečeno izvrstna izučenost naših vojakov, ki so delali natancno in hitro kot ura. Most so sestavili iz 14 orjaških kovinskih členkov, izmed katerih vsak lahko nosi po 20 ton. Ko je bilo delo končano, se je za-

V hrbet in boke udarja »osvojena zemlja«

Ko je umolnilo streljanje, in ko sta se obe strani pripravljali na nove spopade, so jo s kolegom iz skopskega V. CERA mahnila v Belo krajino. Komaj sva se znašla na poti, kažipoti so bili prekriti in obrnjeni, celo prestavljeni. Grm je bila drugje kot pred spopodom, tako tudi druge.

Belokranjski partizanski oddelki, sestavljen iz dveh bataljonov, je skupaj z odredi in milice zaščite in s prebivalstvom Belo krajino že učinkovito sovražniku v hrbet. Vse bodo bolela ta rana, zato da drgnil je v osišče, ki bo bilo kalo, dokler bo moglo. Plavi so morali pustiti v Beli krajini dva bataljona. Dva bataljona sta bila tako že izgubljena za glavno udarno moč. Bataljone so morali v naslednjih dneh puščati povsod, na vsekem ozemlju, ki so ga zasedli. V Kordunu, Baniji in Liki so jih vezale nove in nove partizanske enote. Mladinski oddelki, partizanske čete, ki so se rojevale ob klicu organizatorjev, da je v nevarnosti svoboda domovine.

Z maršalom Titom na opazovalnici

S podporo letalskih in helikopterskih desantov (zračnih napadov) so plavi poskušali štirih smere prodrijeti proti svojemu cilju — Bihaću, kjer je bilo med NOB prvo zasedeno mesto AVNOJ. Odločilna je bila srdita bitka za Slunj, kjer je v bližini vasi Drešnik plavi poskušali rešiti s poslednjim desantom.

Bil sem na opazovalnici Lipovači, prav tam, kjer maršal Tito skupaj z načelnicami Nadaljevanje na 6. strani

PREZIR NAD SOVRAŽNIKOM: Zjutraj na dan »D« so na vseh hišah in plotovih Vinice viseli taki lepaki.

(F. Legan)

Ljudstva ne uničiš!

Potrjene in dopolnjene bodo dragocene zamisli o splošnem ljudskem odporu

Poročilo o vojaškem poslu manevra SVOBODA 71 ne bi bilo popolno, če mu vsaj v najbolj zgoščenih besedah ne damo še pregleda, kako se je razvila v potekel splošni ljudski odpor v Beli krajini.

V slehernem kraju je bilo čutiti delovanje odbovor za SLO: iz njih so prisile vse pobude za delovanje civilne zaščite in Rdečega križa, mladine in pionirjev, žena, očetov in mater, ki so vsak na svoj način branili domače ogroženje in skupno domovino: kot partizani v enotah Belokranjskega odreda ali kot obveščevalci, zaupniki, aktivisti in odbozniki v vrstah organov ljudske oblasti na »zasedenem« ozemlju. Vojne organizacije ZK, OF, sindikatov in odbori za SLO v delovnih organizacijah so skupaj z izvršnimi odboroma (oblastjo) v Crnomlju in Metliki, ki sta se umaknila iz mest med ljudstvo na teren, vodile celoten odpor. Z roko v roki z enotami »rdečih«, z JLA torej, so delovali vse niti upora proti okupatorju. Obsežna in izre-

dno dobro pripravljena propaganda dejavnost je tolka napadalcev kot orjaški stroj: ilegalni partizanski Dolenjski list je prihajal vsak dan v sleherno hišo. Z letaki, razglasili, listkovnimi potrošnimi akcijami, napisi in s podtikanjem propagandnega gradiva je bila dežela ob Kolpi zasuta! Ilegalne radijske postaje BELA KRAJINA okupator ni mogel ustaviti.

Zlasti se je izkazala mladina: bila je z eno besedo odlična, pa naj je šlo za pomoč partizanom ali enotam »rdečih« ali za samostojne diverzantske in druge ter nočne akcije. Odporniški duh je prevezel Belo krajino kot v letih NOB. Še več: strnjenci okoli partije in OF so Belokranjeni tudi zdaj pokazali, da je zamisel o splošnem ljudskem odporu posebnost našega boga za svobodo in neodvisnost. Ceta, brigada, celo divizija lahko izgubi bitko ali spopad s sovražnikom — ljudstvo, ki ve, zakaj se bori in je za svobodo pripravljeno žrtvovati vse, pa ne more uničiti noben sovražnik.

Za dopolnilo in še večjo učinkovitost vseh oblik boja v okviru splošnega ljudskega odpora so bili manevri SVOBODA 71 več kot odličen in uspešen preizkus!

Razmišljjanja ob dopolnilih ustave SR Slovenije

SLOVENIJA — DRŽAVA DE LAVSKEGA RAZREDA

III.

Tudi »ekonomske amandmani 31—35 imajo še posebej skupnega. Vsi namreč urejajo vprašanja, pomembna za funkcioniranje enotnega tržišča na območju vse države. V prvi točki 31. amandmaja so našteti elementi enotnega trga, s katerimi se zagotavlja delavcem temeljne organizacije združenega dela, da ustvarijo dohodek in razpolagajo z njim, da del svojega dohodka združujejo z drugimi, torej zagotavljajo pravice izveznih amandmajev 21. in 23. na celotnem jugoslovanskem prostoru. Pogoji za to pa so svobodno gibanje delovne sille, delovnih in finančnih sredstev, menjava blaga in storitev ter znanja brez omejitve na ožjih družbenopolitičnih skupnostih, po domače povedano: brez diskriminacije na ozemlju vse Jugoslavije. Enako pomembni pogoji so tudi konkurenca na tržišču, preprečevanje monopolov, enoten denarni in kreditni sistem, enoten sistem ekonomskih odnosov s tujino in usklajeno planiranje gospodarskega in družbenega razvoja.

Seveda se takoj pojavi vprašanje, kako naj SR Slovenija zagotavlja enotno tržišče na območju Jugoslavije. Na dva načina: predvsem mora naša republika prek svojih organov skrbeti, da se bodo v prvi točki obravnavanega amandmaja našteti elementi enotnega tržišča uresničevali na njenem območju. Zato bo morala spregjeti predpise in ukrepe za odprtost slovenskega prostora za delavce, delovna sredstva, finančna sredstva, blago in storitev iz drugih republik. Enake možnosti bodo morale nuditi tudi druge republike delavcem in delovnim organizacijam iz SR Slovenije na svojem območju.

Drugi način pa je sodelovanje SR Slovenije z drugimi republikami in avtonomnima pokrajinama pri zagotavljanju temeljev enotnega trga na ravni federacije v smislu 2. točke obravnavanega amandmaja, saj se bo to vprašanja enotnega denarnega in deviznega sistema, carinskega in deviznega sistema in druga že navedena vprašanja tudi v bodoče urejala z zveznimi zakoni in zveznimi ukrepi, vendar po poprejšnjem soglasju republik.

V sklopu obravnavanih vprašanj zavzemajo posebej vidno mesto nadomestila oziroma kot pravijo gospodarstveni »kompenzacije«, vsebovane v 4. točki. Gre za

gospodarstvo izredno pomembno kategorijo administrativnih ukrepov in povračil za škodo, ki jo gospodarstvo utripi zaradi takih ukrepov državnih organov oziroma njihovih posegov v pravico delavca iz 26. republiškega amandmaja da na trgu ustvarja dohodek. V vsakdanjem življenju poznamo kompenzacije kot premije in regrese za kmetijske pridelke, na primer za tobak, volno, mleko in nekatere pomembnejše vrste repromateriala, kot na primer umetna gnojila ter kot garantirane cene za pšenico, olje itd. Večina omenjenih kompenzacij že prehaja iz pristojnosti federacije na republike, tako da bodo v bodoče priznavali zvezna nadomestila le izjemoma za tiste proizvodje, ki so v resnici pomembni za delovne ljudi in območja vse države.

32. amandma je namenjen družbenemu planu Slovenije. Novost je v tem, da je postavljen od spodaj navzgor kot družbeni dogovor delovnih ljudi, samoupravnih organizacij in občin v skupnem ekonomskem in družbenem razvoju. Skupaj z družbenimi plani drugih republik in avtonomnih pokrajin, izraženimi v družbenem planu Jugoslavije; je pomemben element enotnega tržišča.

Amandma 33 je posvečen narodni banki Jugoslavije,

narodni banki Slovenije, v katero se bo preusmerila sedanja centralna narodna banka Jugoslavije za Slovenijo. Naloge narodne banke Slovenije so dvojne. V prvi točki tega amandmaja so navedene tiste, ki jih bo opravljala skupaj z narodno banko Jugoslavije in narodnimi bankami drugih republik in avtonomnih pokrajin kot ustanova enotnega monetarnega sistema zaradi zagotovitve enotnega tržišča. Sem spada predvsem sodelovanje pri uresničevanju skupne emisijske politike, stabilnosti valute in splošne plačilne likvidnosti.

V drugi in četrti točki amandmaja pa so opredeljene naloge, ki jih narodna banka Slovenije opravlja na področju emisijske in kreditne politike za potrebe naše republike, z zakonom določena finančno-tehnična opravila pa za republiko in tudi občine. Podrobnejše določbe o statusu narodne banke Slovenije, njenih organih in nalogah bodo vsebovali zakoni, ki jih že pripravljajo.

Končno velja omeniti še določbo o prispevku republike za pokrivanje potreb federacije, znanem pod imenom »kotizacija«, ki v skladu z zveznimi amandmaji postavlja financiranje federacije na povsem nove temelje. Federacija namreč po zveznem 34. amandmaju, razen carin in zveznih tak, nima več pomembnejših neposrednih virov financiranja. Ker pa opravlja v sporazumu Nadaljevanje na 12. strani

Zanimivosti iz »zaledja«

ODREŠILNA KNIJIČICA — Neka stara ženska iz vasi Medžedže, ki je ostala doma, vojakom ni hotala dati vode. Sele ko so ji pokazali knjižico, se je razveselila: »Tudi jaz imam tako, vi ste naši. Pijte, kolikor hočete.«

MARJANA DERŽAJ NE BI MOGLA PETI — Poseben bojkot so phalvim pripravili v vasi Brežani. Poseben bojkot so plavim pripravili v vasi Brežani. Vojaki so hoteli pripraviti kulturno prireditev, na kateri naj bi nastopila celo Marjana Deržaj. Prebivalci vasj se niso udeležili, niso hoteli dati nitil.

VZETO ZARES — Vojaki so vajo vzeli nadvse resno. Tako je prišel k nekem mostu kmet in protestiral stražarja, naj ga spusti čezenj. Vojak ga je ustavil, rekoč: »Nemogoče, most je podrt.« »Poslušajte, tovariš kapetan, kaj pravi vojak,« se je pritožil kmet starešini. »Ne slišim, jaz sem mrtev,« je odgovoril kapetan.

STRUP ZA SOVRAŽNIKA — V bližini vasi pri Karlovcu se je spustila s helikopterji sovražna enota. Ko so šolski otroci videli, da je na helikopterjih bela strelica, so začeli pisati po vodnjaku: voda zatrovana (zastrupljena).

VOJSKA PRESKRBI VODO — V Pokuplju je dolgotrajna suša spraznila vodnjake. Kmetje so morali zelo daleč voditi živilo, če so jo hoteli napojiti. Pa se je spomnil nek vaščan: »Vojsko prosimo, ona ima cisterne!« Vojakom ni bilo treba dva krat reči. Ljudem so navozili vode, kolikor se hočeli.

Priporočilo skupščine

Skupščina občine Ormož je na zadnji seji obeh zborov sprejela stabilizacijski program. O vsebinski programu smo vas obvestili v prejšnji številki našega lista. Tokrat si oglejmo še priporočila.

Skupščina občine Ormož poziva samoupravne organe v delovnih organizacijah, da tekoče spremljajo poslovanje svoje organizacije. Preveriti in oceniti bi morali svojo dosedjanje gospodarsko usmeritev, ki se odraža v posameznih elementih gospodarjenja. Priporočajo tudi, da naj samoupravni organi v posameznih delovnih organizacijah sprejemajo konkretne ukrepe za uravnovesenje svojega gospodarskega položaja v skladu s splošnimi načeli gospodarske stabilizacije. Pri tem naj samoupravni organi ocenijo zlasti opravičenost izdatkov za reprezentanco, potne stroške, honorarje in skrbijo za splošno štednjo.

Skupščina še posebej opozarja na socialne posledice sedanjih inflacijskih gibanci, ki so še večje v delovno intenzivnih gospodarskih organizacijah. Zato priporočajo samoupravnim organom v vsaki delovni organizaciji, da naj čim prej uresniči samoupravne dogovore. Pri tem je treba upoštevati nujnost zvišanja osebnih dohodkov delavcem z najnižjimi prejemki.

Kritično stanje na področju likvidnosti gospodarstva in nadaljnjo zaostrovjanje tega problema terja, da delovne organizacije zaostrijo izterjava svojih dolžnikov, preidejo na zagotovitev plačila z akceptnimi nalogi ali z drugimi učinkovitimi

oblikami plačilnih sredstev. Pri prodaji svojih proizvodov naj delovne organizacije dosledno presojajo plativo sposobnost svojih kupcev. V ta namen se naj poslužujejo informacij, ki so jih dolžne dajati enote službe družbenega knjigovodstva.

Pri delitvi dohodka po zaključnih računih za letošnje leto, naj delovne organizacije namenijo več sredstev za lastno obratna sredstva. S tem bi se otresle prevelike ali v nekaterih primerih izključne bančne odvisnosti. Za investicijska sredstva pa naj s svojimi razvojnimi programi nastopajo pri ustreznih republiških organih, odgovornih za razvoj nerazvitih območij v SR Sloveniji.

Skupščina občine Ormož priporoča delovnim organizacijam in samoupravnim skupnostim s področja družbenih služb, da pri programiranju in financirjanju svoje dejavnosti v večji meri upoštevajo potrebe in materialne zmogljivosti socialno najbolj prizadetih kategorij občanov. Pri tem trošenju sredstev naj upoštevajo racionalnost in finančno disciplino.

ZAKLJUČKI

Nedosledno izvajanje ukrepov na področju delitve, fiskalne politike, politike trga in cen ter podobno, je omajalo gospodarstvo na najvažnejših točkah družbenic reprodukcije. Gleda na to je treba odpraviti motnje in z dodatnimi ukrepi zagotoviti spremembo tokov in obnašanje nosilcev gospo-

darske aktivnosti v proizvodnji in delitvi, razširjeni reproduciji in potrošnji ter s tem omogočiti nadaljnji razvoj ter družbeno in materialno varnost delavcev in drugih občanov. Gledano iz tega vidika predlagani sklepni in priporočila občinske skupščine predstavljajo dodatno razširitev naporov za uresničevanje ciljev družbenic reforme in splošne stabilizacije v gospodarstvu in ostalih družbenih dejavnostih.

Občinska skupščina poziva vse delovne in druge organizacije, da v skladu s predlaganimi sklepni, priporočili in zaključki, izdelajo lastne stabilizacijske programe s konkretnimi ukrepi, za normalizacijo obstoječega stanja. V razpravi so sprejeli tudi predlog, da je treba posameznim sklepom določiti tudi roke, do kdaj morajo biti realizirani. To so tudi storili.

SEJA MEDOBČINSKE KANDIDACIJSKE KONFERENCE

Kot smo že poročali v prejšnji številki Tednika, je bila v torek, 5. oktobra, v prostorih delavskega kluba »Franca Krambergerja« v Ptaju seja medobčinske kandidacijske konference, na kateri so potrdili kandidate za poslanke v gospodarskem zboru Zvezne skupščine.

Po uvodnem delu, to je po volitvi organov seje, je predsednik občinske konference SZDL Ptuj Zdravko Turnšek spregovoril o načinu kandidiranja in o vseh možnih kandidatih, ki so bili na kandidatni listi. Poudaril je, da je Socialistična zveza, kot nosilec političnih gibanci, storila vse, da bi volitve potekale v skladu z zakonom o volitvah poslancev Zvezne skupščine. SZDL je dala v razpravo kandi-

datno listo, ki je bil odprt vsem družbeno-politikam organizacijam, tako da pri izbiri kandidatov lahko sodelovali vsi ljudje, na močju 63. volilne enote, zato bilo okrog 67 sestankov oziroma sej.

Evidentiranih možnih kandidatov z gospodarski zvezne skupščine je pet, in sicer: Danilo STEN iz podjetja Sigma Ptuj, inž. Franjo GLEŠEK iz TGA »Boris Kidrževčevem, Branko GJUP iz trgovskega podjetja Panonija Ptuj, Franc MANIČ iz »Perutnine« in Cvetko DOPLIHA. Vendar sta Branko Gorjup Cvetko Doplihar zaradi obremenjenosti kandidat odpovedala. Zato so na kandidatni listi ostali samo možni Master, inž. Franc Glinšek in Franc Tomaz. Dobil samo deset glasov, 53 možnih, toliko je namenilo vseh prisotnih na seji, sta ostala samo Danilo Sten, ki je dobil 44 glasov in Franjo Glinšek, ki je bil 37 glasov.

Kdo od njiju bo odšel z gospodarski zbor Zvezne skupščine, bodo odločile volitve.

M. Novak

ORMOŠKI KOMUNISTI SE PRIPRAVLJajo

Letošnjo jesen poteče dveletna mandatna doba vsem vodstvom organizacij zveze komunistov. Članom občinskih konferenc in njihovim organom. Zato se ormoški komunisti že dali časa pripravljanju na te sprememb. Vzponedno se pripravljajo tudi na obračun dosedjanega dela komunistov in načrtujejo vsebinske osnove za prihodnjost. Gre za pomembne naloge, ki se letos prvič resnično uvajajo tudi v zvezni komunistov. Minuli teden so v zvezi z navedenimi problemi sklicali sestanek članov ZK in to osnovnih organizacij na terenu ter aktivov v delovnih organizacijah in na njih evidentirali moralno in idejno najspodbujajoče komuniste za vodstva ZK, od sekretarjev osnovnih organizacij in aktivov do občinskih, republiških in zveznih organov ZK. Sklepali so tudi o predlogu organizacijskih sprememb in o drugih nalogah pred volilnimi konferencami. O vsem tem gradivo bo dokončno odločala zadnja seja občinske konference ZK v starem mandatnem sestavu, ki bo v času med 20. in 30. oktobrom letos. Konferenca bo razpravljala tudi o socialni diferenciaciji pri nas.

Prihodnji mesec bodo v osnovnih organizacijah in aktivih ZK, ki delujejo na ormoškem območju, volilne konference, na katerih bodo izvolili sekretarja in sekretariata, osnovne organizacije pa še po tri člane občinske konference. Na vseh sestankih pa bodo razpravljali tudi o kandidatnih listah za organe občinske konference ZK in člane MS ZKS.

V drugi polovici decembra bo prva volilna seja občinske konference ZK v novem sestavu.

jr

litve.

Zaradi malomarnosti ormoške komunale je ostalo

67 ljudi brez vode

O gradu pri Veliki Nedelji smo že obširno pisali v našem listu, zato ne namenimo ponavljati stvari. V zadnjem času pa se je pripravilo nekaj novih težav, na katere je vredno opozoriti.

V velikonedeljskem gradu ali križniški Komendi, kot ga nekateri imenujejo, stanejo sedaj 22 družini ali 67 oseb. Ce si pobliže ogledamo strukturo stanovalcev vidimo, da je: 5 uslužencev, 17 delavcev, 9 upokojencev, 3 študentje, 25 otrok, 3 novorojenčki in 5 drugih oseb. Vsi ti stanovalci so poleg vodnjaka, ki stoji sredi grajskega dvorišča in v katerem je po pričepovanju stanovalcev 18 metrov vode, ostali brez vode.

Kaj se je pravzaprav zgodilo? Kot smo že poročali, je Stanovanjsko komunalno podjetje Ormož v grajskem vodnjaku že leta 1968 in 1969 potopilo dve motorni črpalki. Tako ljudje več niso mogli uporabljati vode iz vodnjaka, ki je pred tem 600 let služil svojemu namenu. Stanovalci so pričeli nositi vodo iz približno 300 metrov oddaljene šole. Uprava šole je pred nedavnim zaradi pomajkanja vode to prepove-

dala oziroma dovolila odšati omejene količine. Zaradi je pri Veliki Nedeli splošno pomanjkanje v in tudi okoliški kmetiji so preveč velikodušni, ker sami potrebujejo. Tako se oziroma središču Velike Nedelje ostala samo še vodnjaka, ki nista presnila. Prvi je ob gradu odšel več sto metrov in letno ne preveč higienični drugi, mnogo boljši pa je zgoraj omenjeni vodnjak grajskega dvorišča, kater pa ormoška komunala kaže štiri leta dolgi prošnji iz sedaj še nepojasnjene vodnjakov ne uredi. Stanovalci želijo, da bi ga vsaj točno uredili, da bi vodo lahko uporabljali za pranje in varenje. Sedaj pa morajo krog gradu postavljati kajanje in loviti letašnje rečne kanjice dežja.

Borba za vodo še traja. Stanovanjsko komunalno podjetje Ormož še nato obljublja, ne stori pa ničesar. Nad problemom bi moral marsikdo zamisli najbolj pa tisti, ki Komuniči dajejo denar in pa za varstvo otrok, saj je sraj večina prizadetih o-

»SVOBODA 71« ZARADI NAŠE SVOBODE

(Nadaljevanje s 4. strani)

kom generalštaba generalpolkovnikom Viktorjem Bubnjem in sekretarjem za narodno obrambo generalom armade Nikolom Ljubičičem ter političnimi in vojaškimi voditelji iz vseh republik, opazoval začetek konca plavih.

Težko je opisati veličasten prizor, ko se je po hudem obstrelevanju migov, jastrebov in kraguljev pojavila na nebu jata transportnih letal. Nebo se je v hipu razvretelo od padalskih kupol, še v zraku se je vnela bitka z letalci, s pomočjo katerih so plavi skušali okrepliti svoje sile za prodor proti Bihaću, toda tedaj so začeli z ofenzivo rdeči. Iz grmovja so na prostrano planjavo planili tanki oklepne brigade polkovnika Ivana Simoniča. Začel se je protinapad. Plavi

so poskušali zadnjič. Na pomoč so jim priliš helikopterji. Iz njihovih orjaških trupel so se vsule desetine vojakov, toda vojnega toka niso mogli vedobi. Prodori plavih, izpostavljeni bočnim in čelnim napadom rdečih in teritorialnih enot: bihaćkega partizanskega odreda, bihaćkega mladinskega odreda, bataljona lišče partizanske brigade in cazinske teritorialne čete so bili ustavljeni. Napredovati so začeli rdeči. »Bežite plavi, Kordun vas daval — ta parola mladinov se je začela uresničevali.

Zadovoljen je bil tovarniški maršal, ko je ob odhodu za hip postal tudi pri nas, reporterji. Zadovoljen, ker je vaja pokazala, da premoremo dovolj sposobnosti in volje, da lahko branimo našo domovino.

Tekst in slike
Marjan Legan

BEDAK PAVLE V MAJŠPERKU

Prejšnji teden je v Domu kulture v Majšperku nastopila pionirska dramska skupina iz Poljčan z igro Franceta Bevka, pod naslovom »Bedak Pavle«. Dramsko skupino, ki je teje trideset članov, že nekaj let vodi Kristina Pravdič. Po izjavi enega izmed učiteljev, deluje na šoli kar devet raz-

nih sekcij, ik so vse tudi zelo aktivne. Z ustanavljanjem sekcij in z njihovo aktivnostjo pa so prifeli na šoli že kmalo po osvoboditvi. Zares hvalevredno.

V Majšperku je mlade ustvarjalce sprejela skoraj načelo polna dvorana. Vsi pa so bili nad igro zelo navdušeni in tudi smeha ni manjkalo. Toda, ali majšperški šolarji niso sposobni zaigrati kakve igre?

M. Novina

Pionirska dramska skupina iz Poljčan pred odhodom iz Majšperka

OB GOSTOVANJU MARIBORSKE DRAME V PTUJU

Premiera v Ptujskem gledališču
Friedrich Dürrenmatt: Play Strindberg

Zanimivo je, da mariborska Drama ne bo otvorila sezono na malem odrvu v domači prenovljeni balkonski dvorani, marveč v Ptiju. Temu botruje več organizacijskih in drugih razlogov. Eden je že ta, da omenjena mala dvorana, ki bo služila za uprizoritev malega odra (predvsem eksperimentalna dramatika), še ni vsa pripravljena za premiero (jo prenavljajo). Tudi v tem tednu bo na velikem odrvu premiera Linhartovega Matička, vse že teče za pripravo Boršnikovega srečanja 1971 ipd. Toda odločitev — premiera malega odra v Ptiju — ima tudi drug razlog, ki je razviden iz koncepta vodenja Dramе, kar je njen ravnatelj B. Gombac Njerov kredo je — uveljaviti se v vseslovenskem kulturnem prostoru, ko naj izginejo meje med pokrajinami, metropolami, regijami. Take je imela letos svoje poslovilno predstavo Milena Godinova v Kostanjevici. Drama sklepa dogovore za gostovanje po Pomurju in na Karščekem, v Trstu ipd.

Slovenska kultura je ena in nič ni nenavadno, da smo se odločili za premiero v Ptiju.

Delo je izrazito sodobno, vendar razumljivo in komunikativno. Gre za Strindbergovo igro Mrtvaški ples (1901), ki jo je »priredil«. Donovon napisal, filozofsko preinterpretiral in dramaturško spremenil Švicarski dramatik Friedrich Dürrenmatt. Strindbergova naturalistična igra o spopadu med zakoncema Alice in Ed-

garjem, ki traja že petindvajset let, mu je služila za izrazito deziluzionistično dramsko delo, ki je v bistvu igra o Strindbergovi igri. Mrtvaški ples. Namesto dveh delov je igra razdeljena na dvanajst rund, kar ji daje še večji videz spopada, borjenja, igre za gledalce.

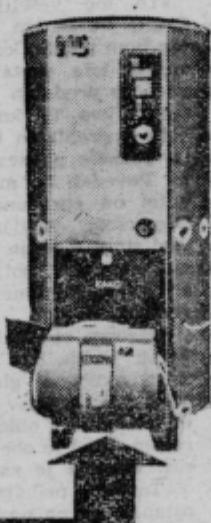
Delo je pripravila poljska režiserka Wanda Laskowska. Scena in kostumi so delo njene rojakinja Zofie Piekrusinske. Igrajo :Angela Jankova, Marjan Bačko in Boris Kočevar.

T. Partljič

KOTLI EMOTERM

OD 20.000
DO 60.000
KCAL/H

7 tipov z
vgrajenim
bojlerjem
ali brez

ZA VSAKO HIŠO

Razstava Zveze slepih Slovenije v Ptaju

Med številni ustanovami, podjetji in organizacijami, ki letos praznujejo svoj srebrni jubilej, je tudi Zveza slepih Slovenije. Da bi ta jubilej na nek način proslavili tudi na območju naše osnovne organizacije ter čim širšo javnost seznanili z dosegki organizacije na področju šolanja, rehabilitacije, zaposlovanja, socialne varnosti ter kulturno prosvetne in športne dejavnosti slepih, bomo pod pokroviteljstvom

Občinske konference SZDL organizirali razstavo. Razstavo bomo priredili v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra ob Dravi od 18. do vključno 22. oktobra 1971, odprtja bo vsak dan od 9 do 13. ure ter od 15. do 17. ure.

Vljudno vas vabimo, da si to zanimivo in enkratno razstavo v čimvečjem številu ogledate.

Zveza slepih Slovenije osnovna organizacija Ptuj

Ob jubileju Zveze slepih Slovenije Oslepela deklica svoji mamici

VERONIKA ŽIŽEK

Mamica, srečna ob zibelki moji si stala in me otroka nežno negovala. Takrat se smehtala ti si ljubo, ko zrla si v moje otroško oko.

Mamica, kratek čas tebi sreča je sijala, kmalu si bolno dete pestovala. Takrat pa jokala ti si bridko, ko tema zastrla je moje oko.

Mamica, rada s solzami bol bi mi izprala, svoje preblage oči bi mi dala, a zame ni bilo več pomoci, ostale zastrte so moje oči.

Mamica, v tvojem naročju slepa sem ostala, ti si se zame največ žrtvovala. Nad mano je bdele tvoje oči, in ti si vodila me z mehko roko.

Mamica, ko pa nevdramno spanje si zaspala, čista mi tvoja je slika ostala, kot zvezda prejasna mi sije lepo. in skozi življenje me spremila zvesto.

POPRAVEK

V našem sestavku »Zlatoporočenca Ignac in Barbara Fras iz Destern ka« v 38. številki Tednika z dne 23. septembra 1971 je prišlo do pomote, ker sta kot priči navedeni Cvetko Furman in Janez Buger. Priči sta bila Cvetko Furman in Jože Berger. Prosimo bralce, da oprostijo te napako.

Uredništvo

Brez vitaminov ni zdravja

Vsek dan moramo uživati hrano, ki vsebuje vitamine. Ce manjka človeku tudi ena sama vrsta vitaminov, ki jo potrebuje telo, zbole. Ce manjka telesu vitamin C, se dlesne poležejo, zobje zrahljajo in izpadajo. V hudi primerih zatečejo tudi sklepi in boljje. Pomanjkanje vitamina B 1 vpliva slabo na živčni sistem in povzroča srčne motnje. Otroci, ki imajo pre malo vitamina D, so nagnjeni k rahitičnosti. Takim otrokom priporočajo ribje olje.

TEDNIK, vaš list

Zvezne skupščine. Naj takoj omenim, da je bila udeležba na seji zelo slaba, saj je bilo od 85 članov občinske kandidacijske konference prisotnih le 48. V začetku se je bilo celo batiti, da konferenca ne bo nit' sklepna.

Kot smo že poročali, je republiška konferenca SZDL s tajnim glasovanjem sprejela naslednje možne kandidate za poslanski mestni v zbor narodov Zvezne skupščine: Mihaela VERBIČ, član predsedstva RK ZMS, Majda GASPARI, tajnik republiške skupnosti otroškega varstva, Niko BELOPAVLOVIČ, glavni direktor ČGP »Delen«, Marko KRŽIŠNIK, direktor tovarne »Litostroj«, in Franc ROGELJ, sekretar komiteja občinske konference ZKS Kranj. Na torkovi seji občinske kandidacijske konference pa je dobil največ glasov Marko KRŽIŠNIK, in sicer 44. Sledijo mu Majda Gaspari (37), Niko Belopavlovič (32), Mihaela Verbič (24) in Franc Rogelj (22). Ker Franc Rogelj ni dobil vsaj 50 odst. glasov, kar je z zakonom predpisano (glasovalo je namreč samo 45 od 48 navzočih), na ptujski kandidacijski konferenci ni bil izvoljen za možnega kandidata v zbor narodov Zvezne skupščine.

M. Novina

Kako drugje o kmečkem zavarovanju?

Za dobršen del slovenskega prebivalstva je usoda kmečkega zavarovanja, prav tako tudi pokojniškega, velikega pomena. Komunalni zavod za socialno zavarovanje v Kranju je poslal vsem organizacijam na Gorenjskem predlog o združitvi kmečkega in delavskega zavarovanja. Z združitvijo obeh skladov bi kmečki zavarovanci imeli enake pravice kot delavci, prispevki kmečkih zavarovancev pa se ob tem ne bi povečali.

Analiza je pokazala, da za združitev obeh skladov na Gorenjskem ne bi bilo posebnih ovir, celo nasprotno, združitev bi bila veliko bolj ugodna kot v nekaterih drugih regijah, ki se z združitvijo prav tako ukvarjajo.

Sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov končuje iz leta v leto svoje poslovanje z izgubo naraščajočih izdatkov za zdravstvene storitve, ob sicer vedno večjih prispevkov kmetov. Enake pravice v zdravstvenem zavarovanju kot delavci imajo doslej le kmetje-borci NOV in kmetje-borci za severno mejo. Ostali zavarovanci pa morajo prispetati 50 odstotkov stroškov za splošno ambulantno zdravljenje, nimač pa pravice v zobozdravstvu, največje breme zanje pa je prispevek za bolnišnično zdravljenje.

Povečane stroške ob izenačitvi pravic kmečkih zavarovancev, bi predvidoma pokrili s povečano prispevno stopnjo v delavskem zavarovanju. Ena od možnosti kritika povečanih izdatkov ob združitvi je, da bi ta prispevek povečal za 0,11 odstotka. Ker je na Gorenjskem malo kmečkih zavarovancev, le 6,7 odstotka, bi stroški združitve ne presegali 173 starih milijonov din (izračunano na osnovi stroškov za leto 1971).

Ko bodo o združitvi povedale mnenje gorenjske občine, bo o predlogu — če bodo v občinah rekel »da« — stekla javna razprava, zavarovanci pa bodo o združitvi obeh skladov glasovali na referendumu.

Tako torej na Gorenjskem. Dovolj jasno postavljena stališča, da bi dovoljevala dvoumje. Res je, da imajo malo število kmetov, povsem drugače kot v naši regiji, vendar moramo pripomniti, da jih je polpoljaj pripeljal do dejstva, ko bodo sredstva deljena najbolj pravično in v duhu napotov naše celotne družbe pri urešnjevanju socialističnih načel. Trenutno pri nas prav gotovo ni veliko pogojev za tako razmišlanje, ne smemo pa pozabiti, da računamo še na velik

odliv kmečkega sloja. Za kaj ne bi tudi pri nas o problemu spregovorili že sedaj dovoli jasno?

Razpravljamo tudi o strostnem zavarovanju kmetov. Obravnati bi ga morali enakopravno, pa čeprav

na »škodo« delavskega razreda. Vsi smo člani ene družbe skupnosti, zato moramo razpravljati vsi enako pri zadeto, kajti ne gre samo za reševanje kmečkih problemov.

-d

N. N. ČABANIS

Odgovorni urednik

V novonaseljenem mestu iskalcev zlata Leadville v Koloradi je osnoval iznajdljivi yankee iz Minesote, po imenu Thomas Biggers, leta 1850 lokalni časopis. Dal mu je ime VEČERNI MIR. Priobčeval je v njem nadvsem ganljive zgodbe iskalcev zlata, za nameček pa še dnevne novice, ki so mu jih prinašali na nos njegovi poizvedovalci. Tako je postal njegov listič nekakšen register dogodkov in čenč o vsem, kar se je zgodilo v rudnikih in kar se je odigravalo v družnah novih naseljencev, ki so iskali v deželi bogastvo in srečo. List se je precej razširil, njegovi bralci pa so bili nekritični ljudje, največ pustolovci in tipi sumljive preteklosti, ki so podnevi brskali za zlatom na področju Leadville, ponosni pa zapravljali čas in denar po beznicah in točilnicah whiskyja.

Nekoč je Biggers objavil tole poročilo:

»Sinoči sta se spopadla v pivskem salonu Mrs. Simonsovine dva bojevita petelina, Jim Crack in Ted Freeman. Oba sta si ga privoščila merico preveč. Idiota, splošno znana po svojih lumparijah, sta si med seboj očitala, da sta pobegnila iz kaznilnice. Verjetno bo to držalo. Petelina sta si skočila v lase in se obdelavala najprej z rokami, potem pa z noži. Mr. Jonathan Smith, ki se nekoliko razume na zdravila in rane, je izjavil, da sta tako obdelana, da bo sta ranam bržas podlegla. Boditi kakorkoli že — miroljubni, meščani Leadville ne bodo potočili niti solze za njima. Čim manj takih hrupačev in razbojnikov, tem bolje za nas.«

Opis je bil v žargonu, kakšnega so uporabljali meščani Leadville v medsebojnih odnosih, vendar se je zdel nekaterim v presoji in izrazih pregrub. In ker se je izjavilovo pričakovanje Mr. Smitha, da bosta oba petelina podlegla poškodbam, je imela stvar za pišča malone usodne posledice.

Biggers je že pozabil, kaj je objavil v svojem listu. Sedel je mirno za uredniško mizo in se stavil ganljivo zgodobico o iskalcih zlata, ko je pred vratil završalo.

Vrata so se treskoma odprila. V sobo pa je pomolila glavo kosmata postava, bolj podobna

divjaku kakor civiliziranu. Možakar, ki je vstopil, je imel širok obraz, lice pa mu je bilo preleplo z neštetimi obližji. Pogled je izdajal razjarjenega človeka.

Za usnjениm pasom je imel zataknjen dolg, ostro nabrušen nož, v roki pa je držal puško. Oziral se je okrog, da bi videl, koliko ljudi je v sobi. Ko je ugotovil, da ima pred seboj samo enega moža, se je polagoma približal Biggersovi mizi in vprašal:

»Ali ste vi odgovorni urednik te cunje?«

Mr. Biggers se je zatajil in napravil nevednega. Rekel je: »Jaz sem samo eden izmed skromnih sotrudnikov tega lista. Odgovorni urednik je šel nekam ven.«

»Nu, bom pa počakal nanj, ker moram z njim nekaj obračunati!« je dejal oboroženi gost in sedel na stol. »Torej pravite, da niste vi napisali tiste svinjarije o meni in menjem prijatelju, s katerim sva se zgrabila in si razrezala lic za spomin? Saj se gotovo spomnjam, da sva bila označena jaz in moj prijatelj Ted Freeman za kaznjenc, ki sta pobegnili iz ječe?«

Mr. Biggersu se je šele tedaj zasvitalo. Dejal je:

»Kaj pa mislite o meni, Mr. Crack? Poznam vas kot vse časti vrednega meščana. Ze takrat, ko je izšel v listu članek o vas in vašem tovarišu, sem izrazil odgovornemu uredniku pomislek, da sta bila najbrž prečrno opisana?«

»To me veseli!« je rekel Crack. »Všeč ste mi, tako da vas bom potem, ko bom plnihil vašega šefa, postavil za odgovornega urednika tega lista. S prijateljem Tedom sta se res malo sprekla in tudi spopadla, pozneje pa sva se pobotala. Povedati pa moram, da je hotel on obračunati z vašim Biggersom, vendar sem sam vzel stvar v svoje roke, ker se na take reči bolje razumem od njega. Kdaj neki se bo šef vrnil?«

Biggersu se je izvil iz prst težak vzduš, ko je pogledal skozi okno. A glej! Čez trg proti hiši je prav tedaj copotil možakar z oblepljenim obrazom. Imel je obešenjaški obraz. Biggers je zavpil:

»Tame prihaja! Prosim, ostanite mirno na svojem mestu, jaz pa mu grem naproti.«

Haloze oživljene

Haloze so v našem območju brezvomno najbolj vinoroden, a obenem najpaspnejši okoliš, pa tudi v republiškem merilu bo situacija enaka. Razprostirajo se na desnem bregu Drave, mejijo na Ptujsko in Dravsko polje, na Kozjansko in hrvaško Zagorje. Pokrajina je iz leta v leto slabše obljudena; mladina odhaja za boljšim in lažjim kruhom v druge kraje in mesta, kakor tudi v tujino in tako, čisto naravno, število rojstev upada.

Velika večina prebivalcev se preživlja še po starem načinu obdelave zemljišč, ker pač strme hribovite legne ne dopuščajo mehanizacije. Ljudje — večinoma starci — se ubijajo od zore do mraka s trdim vsakdanjim delom. Svojci jih bolj redko obiskujejo. Ko se pa približa jesen in zemlja daje plačilo za celoletno, trudno delo, se obiski večajo iz dneva v dan; avtobusi so ob povisjanju cen ostalih tiklov in devalvaciji dinarskrorja ista kot lanska. Načrti in putarji ni slišati bičnjega petja in vriskan in sploh ne tistega vedre veselega razpoloženja, kar še se spodobi za trgatev, skrbjo in težkim srečem dajo — ob večjih obvezstilih.

Razmišljanja o dopolnilih uslužbah SR Slovenije

(Nadaljevanje s 5. strani) mu z republikami federacijami v bodoče določene sklene naloge, so ji potrebuje sredstva dolžne zagotoviti republike s svojim prispevkom.

36. amandma spada med ekonomsko amandmajanje, ker ureja materialno podlagi za samoupravno življeno občanov v krajevskupnosti. Predvideni praktično vsi možni viri pokrivanje skupnih potreb občanov v okviru teh skupnosti. Posebej velja opozoriti na krajevni samopravni vek, ki je z obravnavanjem amandmajem končno izločil iz davčnega sistema kot osnova prostovoljnega občinskega združevanja sredstev občnov za določene namene. Predloženi amandma rešuje le materialna vprašanja krajevne skupnosti, vsa ostala vprašanja skupnosti, ki se že pojavijo tudi v javni razpravi, ostajajo odprtih do naslednje faze ustavnih sprememb, bo zajela tudi komunalni sistem vključno s krajevskupnostjo.

Fedor Tomišek

Ted je zdirjal naprej, in je Biggers merial cesto čez pred hišo, ki slišal dva zadržna strelna, vmes pa grozil.

Se istega dne je Biggers v banki ves svoj nazeleni denar in za vedno iz Leadville. Jim in Ted pa čez hekaj mesecov okrevali spet jela strahovati mirne bivalce.

Prevedel St. Kosov

ARRIS HERSHMAN:

Mož v sivem

Neumnost! je jezno rejal Roy Worth, menda ne želiš, da ti bom kaj takeverjel! Nisem vedel, da tako vraževerska.

Toda, to je resnica, — doda Worth si je položila na srce, kot je to stola vedno, kadar ji je kdo poredkal. — Ta mož je stal red hišo doktorja Arbuckla so noč in naslednje jutro je aktor umrl.

Arbuckle je bil bolan. Iolehal je na srcu. Vsi so se deli, da bo umrl. Tako je šlo tudi s staro gospo Culp. Iolehala je za angino pecenje...

Toda ON je stal pred njo.

Mislil na moža, ki ga nitejo Sivi, ker je vedno v sv. obleki? Slišal sem, po nestu pripovedujejo, da vedno kdo umre v hiši, pred katero stoji.

Tako je. In veš kje stoji zdaj ta človek.

Roy je na hitro vstal in odrinil mizo.

Razumel bi te, če bi živila sredi pragozda v Afriki. Toda v Lakevalu se kaj takega ne dogaja.

Bolje bo, če pogledaš ven, je zašepetala Edda. Saj veš, kako sem bolna. Ne napiraj se z menoj, prosim te. Poglej ven!

Stopil je do okna.

Na ulici je stal mož in gadel v njuno hišo. Stal je na bledi mesečini in bil videti tako neresničen. Izgubljal se je v sivini noči, sivini svoje obleke in klobuka.

Ali naj poklicem policijo? je vprašal Roy. — Smuka se okrog hiše, tega nočem trpeti...

Pojdi k Bradfordu. Od policije je. Morda bo najbolje, če ga vprašava za svet.

Pozno je, ne morem ob tej uri vznemirjati sosedov.

Prosim te, je zaječala Edda.

Roy je jezno pogledal žezen in na misel mu je prišlo, kako se je v zadnjem času grozno zredila. Njeni postava, nekoč tako čudovita, je bila mlahava. Obraz ji je ostarel. Ni bila več lepa.

Skomignil je z rameni in stopil k telefonu.

Hugo stanuje blizu, — za je ustavila Edda. Bolje bo, če stopiš k njemu.

Roy je nejevoljno poklical. Sklenil je takoj oditi, ker je vedel, da se je sicer ne bo rešil. Dvajset let je bil poročen z njo in vedel le, kako vsiljiva zna biti.

Pojd skozi zadnja vrata, da te ne bo videl, — je rekla Edda.

To je moja hiša in prednikomer se ne bom skrival, se je obregnil Roy.

Daj mi zdravilo, Roy, daj mi zdravilo — Edda se je zgrudila na stol in se pribela za prsi.

Zdravilo ti je potrebno

vedno, kadar ti ni všeč tisto, kar hočem storiti, — je zamrmral Roy.

Pa ji je primesel zdravilo, žlico in pol kozarca vode. Edda je popila nekaj kapljic rjavkaste tekočine.

Roy je oblekel površnik, nekaj zamrmral v brado in odšel skozi zadnja vrata.

Ko je šel mimo moža v sivem, je stisnil zobe. Mož se ni niti premaknil.

Hugo Bradford mu je odpel in ga povabil v sobo. Natočil mu je whiskyja.

Zdi se mi, da vem, zakaj si prišel k meni. Svetujem vama, da sploh ne mislite na tega moža.

Saj veš, kakšna je Eda...

Povej ji takole: Sivi bi rad, da bi ga imel lahkoverni in vraževerski ljudje za prst usode. Ali veš, zakaj to počne? Najprej se poznamo, kdo je bolan, potem se postavi pred hišo bolnika in od družine zahteva 2000 dolarjev, pa se bo umaknil. Presenetilo bi te, če bi ti povadel, koliko ljudi mu je že plačalo...

Zares? Pri nas je spremenil način. Kratkomalo se je pojavil pred hišo, toda ničesar ni zahteval.

Ne skrbi, bo že zahteval. Morda že jutri. Počakal bo, da bo Edda vsa prestrarena. Zaprl bi ga, toda nadaljeval bo svoj posel, takoj ko bo prišel iz zapora. Ničesar mu ne morem storiti. Nihče noče pričati proti njemu. Ljudje se ga bojijo. Zgolj po naključju smo zvezdeli za njegovo izsiljevanje.

Vendar bi te prosil, da nekaj storis. Edda bo umrla na strahu. Njeno srce je zares slabo.

Poskušal ga bom pregnati iz mesta. Bojim se le, da se bo takoj vrnil. Težko je s takimi ljudmi.

Grem ... Edda je sama. Zbogom, Hugo.

Roy je zamišljeno šel čez ulico in se spraševal, ali bi se Edda pomirila, če bi zvedela resnico. Verjetno se ne bi.

Stopil je na pločnik. Ko je šel mimo moža v sivem, mu je šepnil:

Ne bom vam dal tistih 2000 dolarjev, ki ste jih nameravali zahtevati, toda zaslužite jih lahko 3000, če ostanete pred mojo hišo še kak dan ... Dokler vam ne dam znamenja, da lahko greste.

Roy se je nasmejnil. Toda nasmejh je skril, ko je stopil v hišo.

Edda je stala pri oknu in z razprtimi očmi strmela v moža v sivem. Tresla se je po vsem telesu.

Otroka je strah

Slehernega človeka je strah in to je tudi povsem naravno. Tudi strah pri otročih je nekaj naravnega, ker sodi v njihov razvoj. Otroci se boje teme, velikega človeka, sosedovega psa, čarovnice iz pripovedke ipd. V dobi med četrtnim in sedmim letom se njihova fantazija zelo razvija in v tem obdobju si izmišljajo naravnost grozljive stvari. Kajti cikot v tem času še ne loči resničnosti od fantazije. Zdi se mu, da je povsem naravno, če ga v spanju poje — recimo — krokodil, ali pa, da je v omari skrita lisica, ki praska po vratih. Zavolj takšnih otroških predstav

bi se starši ne smeli posmehovati otroku ali pa ga krečati. Nasprotno: pomagati mu morajo, da se bo osvobodil strahu.

Kako? Otrokov strah je treba vrednotiti z vso resnostjo, otrok pa mora čuti našo ljubezen in nežnost. Sele takrat se bo počutil varnega in vedel bo, da ni sam s svojimi težavami. Nikoli se ne smete posmehovati otroku, kadar ga je strah, ne smete pa se tudi pustiti zasužniti z njim. Ce boste zvečer odšli skupaj z otrokom v posteljo, ker se otrok boji sam spati, boste dosegli nasprotno kot želite: otrok se bo še bolj

bal, njegov strah bo še večji. Najbolje je odkrito se pogovoriti z otrokom o njegovih prividih, slepilih, strahovih ipd.

Veliko otrok si ne upa odati v temno klet. Martina tudi tega ni hotela.

»Martina, prinesi mi, prosim, krompir iz kleti,« je rekla mama.

»Mama, prosim, ne, bojim se. Pojditi! Ne vem, česa se bojim, a bojim se zares.«

Kosilo je ostalo brez krompirja, toda Martina se je medtem na dolgo pogovarjala s staršema. Oče ji je pojasnil kaj je strah in kaj je treba misliti o njem.

»Vsak človek se nečesa boji, Martina, in vsak človek se mora naučiti, da se bo osvobodil tega strahu. Poleg tega ima strah v sebi nekaj dobrega, določena zaščita je. Kajti kadar se človek boji, postane previdnejši. Ti si na primer previdna, kadar prečka cesto, bojš se, da bi te povozi avto. Ne odzoveš se vabilu neznanih ljudi, ker se bojš, da bi te odpeljali. Tako se lahko tudi vadiš, da se ne boš več bala kleti. Pustiluč na hodniku in odprta vrata. Nič se ti ne more zgorditi, saj nisi sama doma.«

Naslednji dan je Martina pogumno odšla v klet. Razumela je, kaj ji je govoril oče.

Otrok se včasih boji volka in se mu že vsak volčjak zdi grozen. Nerazumljivo pa je, če reče mati o tem: »Le čakaj, če ne boš priden, te bo pojedel!« Prav tako je tudi nerazumljivo, če sili mati otroka, da poboža tujega in neznanega psa. Reci bi moral: »Glej, pes te še ne pozna. Reci mu nekaj, mora je to zelo prikupen pes!« Tako otroka tudi navajamo, da je previden s tujimi ljudmi.

Cesto se otroci boje tudi šole. Starši seveda v takšnem primeru ne smejo otroku nekaj časa pomagati pri domačih nalogah, saj se pogovorili z učiteljem. Vedno pa je nujno potrebno otroku pomagati — in kdo more to bolje kot mati in oče?

In še nekaj nasvetov:

Otroški strah naj bo za vas resna zadeva. Ne pustite otroka samemu sebi in njegovim skrbem in nikoli se mu ne posmehujte zavoljno strahu!

Ne silite otroka, da bi kazal svojo borbenost. Borbenost je včasih pomanjkanje fantazije.

Ne grozite svojemu otroku in ga ne kaznjuje, ker se boji! To bi samo povečalo njegov strah.

Zbujujte svojejmu otroku nemehno občutek, da ste ob njem in da skupaj z njim iščete izhod iz njegovih težav. To mu bo pomagalo, da se bo počutil bolj varnega in pomirjenega.

Vaše zdravje

Resnica o raku

Odločitev je v vaših rokah

Bolezni z imenom rak se vsi bojimo. Zakaj? Saj poznamo tudi številne druge bolezni, za katerimi lahko zbolimo in umremo. Vemo na primer, da je rak kot vzrok smrti na drugem mestu in da danes največ ljudi na leto umre zaradi bolezni srca in ožilja, vendar se te bolezni ne bojimo tako kot raka. Vzrok za strah je nedvomno med ljudstvom razširjeno mišljenje, da o raku ničesar ne vemo, da ga ne znamo in ne moremo zdraviti, da je to neozdravljiva bolezen, ki jo spremljajo hude bolečine, hiranje, smrdeče rane in neizbežna smrт. Toda prav ta strah, ki bolnika zadržuje, da ne gre pravočasno k zdravniku, je eden izmed vzrokov za slabe rezultate zdravljenja.

Izkusne kažejo, da je rak ozdravljiv, če ga pravočasno, na samem začetku spoznamo in pričnemo takoj pravilno zdraviti. Tako, na primer, lahko raka na vratu maternice, ko je še čisto majhen in omejen, pozdravimo domala v vseh primerih, z napredovanjem bolezni pa je odstotek žensk, ki jih lahko pozdravimo, vedno manjši. V zadnjem stadiju, ko je rak razširjen daleč po vsem telesu, pa praktično niti ene ženske ne moremo več pozdraviti, temveč ji lahko samo podaljšamo in olajšamo življenje za krajši čas.

Tako kot vsaka druga bolezen ima rak svoj začetek, potek in konec. Znaki bolezni, potek, način zdravljenja in rezultati so v veliki meri odvisni od mesta oziroma od organa, na katerem se razvije rak. Rak kože je danes ozdravljiv skoraj v vseh primerih, rak na pljučih pa v zelo majhnem številu primerov, predvsem zato, ker bolniki prepozno pridejo na zdravljenje. Ker je uspešen konec bolezni, to je ozdravljenje, v veliki meri odvisen od stanja in razvoja bolezni, je nujno potrebno sodelovanje bolnika, namreč, da bo ob prvih znakih poiskal zdravnika in se z njim posvetoval.

Sirom po svetu številni raziskovalci preučujejo raka, njegov nastanek in potek, načine zdravljenja in skušajo najti njegovega vzročitelja. Tako se zbira vedno več podatkov, ki po stopoma vodijo k vedno boljšemu spoznavanju te bolezni. V večini primerov bolnik deže znake, ki pripisuje kakim drugim vzrokom, na primer Nadaljevanje na 15. strani

OTROK PODLEGEL POŠKODBAM

V torek, 5. oktobra, ob 7.45 uri se je pripetila zelo huda prometna nesreča na cesti III. reda pri hiši štev. 17 v Grajeni. Do nesreče je prišlo, ko je voznica Marija Zorec (24 let) peljala iz Grajene proti Ptaju. V avtomobilu je imela sopotnico Stefanijo Mlakar, ki je sedela na prednjem sedežu, v naročju pa je držala hčerkino Marijo Zorec, staro 8 mesecev, na zadnjem sedežu pa je sedel 3-letni Anton Zorec. Ko je voznica pripeljala v levi ovinek pred hišo štev. 17 v Grajeni, je vozilo zaneslo na desni rob ceste v smeri vožnje tako, da so desna kolesa drsela približno 8 metrov po 60 centimetrov visokem travnatem nasipu. Ko je voznica potem nagnila zavila v levo, da bi vozilo vzravnala, se je na cesti vozilo prevrnilo na desno bočno stran. Takoj za tem se je avtomobil še enkrat prekotali in iz njega je padla 8-mesečna Marija Zorec, ki je obležala mrtva na desni strani avtomobila. Skode je približno za 7.000 dinarjev.

-FK-

IZLOŽBE SO MU BILE ZA TARČO

Od 8. na 9. oktober je 26-letni Marjan Kisela iz Ptuja, Prešernova 29, sicer brez stalnega bivališča, namerno razbil več izložbenih oken na prodajalni messi in na bifeju TP »Perutnina« Ptuj. Izložbena okna je Kisela poškodoval kamenjem, skupna škoda po nestrokovni oceni pa znaša približno 7.500 dinarjev.

-FK-

Drava—Slivnica 9:1 (5:1)

V nedeljo so gledalci, ki so si ogledali tekmo, prišli na svoj račun, saj so lahko videli 10 lepih zadetkov.

Po začetnih napadih, ko so domaćini začeli zelo poletno, smo v 13. minutu lahko videli prvi zadetek in vodstvo domaćinov. V tem delu še je bila igra delno enakovredna in gostje so uspeli pri stanju 2:0 rezultat znižati. Domaćim napadalcem je v napadih večkrat pomagala obramba in tako je do polčasa doseženih 5 golov.

Po odmoru Drava popolnoma zagospodari na igrišču ter rezultat nenehno veča vse do 60. minute. V zadnjem delu gostje želijo rezultat popraviti ter nekajkrat ogrožajo vrata domaćinov, toda obramba in vrata so bili na mestu.

Sodnik Kološa iz Murske Sobote v tej igri ni imel večjega dela, saj je bila izredno fair, borbenia in hitra.

Gole so dosegli Spehonja v 13, 31, 40 minutah, Korenjak v 25, 53, 59 in 60. minutah, Kneževič v 56. minutah, Hadler v 17. minutah za goste je dosegel častni zadetek Potočnik v 22. minutah.

Trg. podj. »Tobak« Maribor Strossmayerjeva 15/II

RAZPISUJE

prosto delovno mesto trgovskega pošlovodja za špecijsko trgovino v Ptaju. Pogoj nekajletna praksa v špecijski stroki, nastop možen takoj OD po pravilniku podjetja, razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Prošnjo oddati osebno v tajništvo Tobaka Maribor, Strossmayerjeva 15-II.

RODILE SO:

Darinka Srabotič, Pavlovec 22 — dečka; Vesna Gašperšič, Gregoričev dr. 9 — Majca; Ana Trstenjak, Preslka 7 — Ireno; Ljubica Jambrisko, Za kolodvorom 10, Ormož — Dušana; Marica Biteznič, Bodislavci 39 — Simona; Ljudmila Kukovič, Središče 124 — Boštiana; Marija Antolič, Vrazova 41, Ormož — Marka; Slavica Vozlič, Bežanova 14 — dečka; Angela Bedrač, Videm 10 — dečka; Frančiška Mir, Vel. Brebovnik 40 — dečka; Emilija Notersberg, Cvetkovci 22c — Martino; Marija Tomažič, Maša vas 29 — dečka; Angela Skvarc, Središče 12 — deklica; Erna Pauša, Krčevina 13 — deklica; Marija Kolaric, Vel. Nedelja 9 — Adoifa; Alojzija Fišer, Sitež 25 — Andreja, Zlata Vrbnjak, Sp. Hajdina 96 — Franca; Majda Fijan, Zabovci 10 — Mirana; Sonja Lovrec, Ciril-Metodov dr. 5 — Darka; Marija Malek, Jiršovci 50 — deklica; Angela Cuš, Moškanjec 57 — Igorja; Julijana Krabonja, Lašnica 37 — Stanislava.

POROKE:

Franc Hračič, Goričak 14, in Marija Mlakar, Slovenski trg 8; Ignac Plajnšek, Sp. Hajdina 132, in Zdenka Kmetec, Prešernova 17; Anton Cafuta, Soviče 27, in Zofija Krajnc, Belšakova 17; Stanislav Jevšenak, Sp. Polščava 148, in Olga Kramar, Kdrščeve 46; Anton Gavez, Gradišče 116, in Danica Lajh, Abramiceva 7; Stanko Bauman, Lovrenc na Dr. polju 126; in Erika Drobnič, Draženči 55; Mirko Jaušovec, Prešernova 18, in Marija Brajčič, Trstenjakova 13; Marija Kočič, Trstenjakova 13; Marijan Kovac, Rogoznica 51, in Hedvika Rihtarič, Rogozniška 3.

UMRLI SO:

Ivan Kukovec, Ritmerek 3 roj. 1919, umrl 4. 10. 1971; Jožef Greifner, Jadranška 4, roj. 1892, umrl 8. 10. 1971; Izidor Gašparič, Ježovec 102, roj. 1914, umrl 9. 10. 1971; Kamilo Pjerotič, Turški vrh 45, roj. 1896, umrl 10. 10. 1971.

Padel in umrl

V torek, 5. oktobra se je smrtno ponesrečil Rudolf Kocen, rojen leta 1906, iz Grab 32 pri Središču ob Dravi.

Pokojni je doma popravljal dimno napeljavo. Pri delu je uporabljal dva metra dolgo lestev. Iz nезнane vzroka je omahnil z lesve ter z glavo udaril ob opeko na tleh, kjer je čez nekaj minut tudi umrl. Truplo je pregledal krajevni zdravnik dr. Boris Vovk in ugotovil močne poškodbe na levem sencu glave.

jr

Krava pred avto

V vasi Obrež pri Središču ob Dravi se je na cesti II. reda pripetila prometna nesreča zaradi hitrega prihoda krave na cesto.

Voznik osebnega avtomobila Stjepan Fišter iz Čakovca je peljal iz Središča proti Ormožu. V Obrežu mu je iz desne strani nenadoma pritekla krava, last Jakoba Raušla. Krava je preskočila električnega pastirja. Pri trčenju je avtomobil kravu zlomil nogo in hrbitenico. Pri padcu je krava zadela in nasproti vozeči osebni avtomobil Mirka Venta iz Cvetkovec.

Cloveških žrtev ali poškodb ni bilo, škode pa je 7000 din.

jr

TJK Ormož— Celje 20:19

V nedeljo, 10. oktobra, so moški člani vzhodnoslovenske koniske lige odigrali 7. kolo v letosnji jesenski sezoni.

Ekipa TJK Ormož se je to pot pomerila doma s Celjem B, ki je igralo presenetljivo dobro in kar hitro tudi osvojilo dobro. Ceprav so domaćini takoj v začetku povedli za dva zadetka, so jih gostje neprestano lovili in izenačevali. Največ sivih las je domaćinom napravil Luskar, ki je za Celjane dosegel 16 zadetkov.

Celjani so se zato borili s podvojeno močjo, vendar zaradi izčrpovanosti niso mogli nadigrati nasprotnika. Tako so Ormožani zabeležili zmago in sicer 20:19 (polčas 11:9 za TJK Ormož).

Najboljši strelci za goste so bili: Luskar 16, Knez 2 in Goršč enega; za domaćine pa Stanko Pergar 5, Hanželič 4, Borak 3, Sulek, Turin in Znidarič po 2 in Polak enega. Prihodnjo nedeljo, 17. oktobra, bo do Ormožani odigrali prvenstveno tekmo v Kamnički pri Mariboru z domaćim moštrom.

FK

horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN
od 21. marca
do 20. aprila

RAK
od 23. junija
do 23. julija

TEHTNICA
od 23. sept.
do 22. okt.

KOZOROG
od 21. dec.
do 20. jan.

BIK
od 21. aprila
do 20. maja

LEV
od 23. julija
do 22. avg.

SKORPIJON
od 23. okt.
do 22. nov.

VODNAR
od 21. jan.
do 20. feb.

DVOJČKA
od 21. maja
do 22. junija

DEVICA
od 23. avg.
do 23. sept.

STRELEC
od 23. nov.
do 20. dec.

RIBLJI
od 21. feb.
do 20. mare.

S pomočjo samokritičnosti se boste povzpeli se za stopnico višje. Dostej ste se, pri presojanju položaja, večkrat zmotili, zato v bodoče malece pazite. Ne bo vam škodila lepa beseda.

Pazite na svoje in partnerjevo zdravje. V službi boste natele na manjše ovire, ki pa jih boste zlačila premagali. Morda vam bo pomagal prijatelj, vendar se povsem ne zanesite.

Polni ste domislic, manjka pa vam le še sredstev, s katerimi boste uresnili. Ne igrajte se s prijateljstvom, ker lahko zaigrate marsikaj. Bodite postrežljivi.

Porodile se vam bodo nenačudne želite, ki pa jih boste zlačila uresnili. Lahko se nadenejate slovesa, ki ga uživate med znanci. Tudi obrekovanlahko prenehate.

Ali že veste...?

Resda se bo slišalo neverjetno, kar je napisano po kopiji zapiskov nekega zapornika iz nekih severnoirških zaporov. V teh zapiskih stoji dobesedno tole: »James Doertis iz Leitre ma v Severni Irski je bil osumljen, da je ubil svojega nekdanjega znanca in prijatelja Patrika Collina. Preiskovalni organi so ga priveli v hišo ubitega in tedaj se je zgodilo čudo: domnevni morder je bil odkrit tako, da se je mrtvečeva roka nenadoma dvignila in pokazala na prisotnega Jamesa Doertisa. To se je zgodilo leta 1900.«

Srebrni kip matere božje v cerkvi Filipsa v Parižu je izdelan iz prelitih srebrnih nožev, vilic in žlic. Ta srebrni jedilni pribor sta

kradla ključar te cerkve in nek duhovnik svojim gostiteljem, ki so ju vabili na slavnostna kosila.

Paviljon v vrtu krasnega dvorca Schlossberg v Berlinu je zgradi leta 1824 cesar Friedrich Wilhelm III., ker je bil čvrsto prepričan, da bo s tem zagotovil sebi zdravje, ker je zgradba bila kopija hiše, v kateri je prebolel neko težko vrsto gripe.

V grbu nemškega mesta Krevesa se nahaja hrast, za katerega so prebivalci prepričani, da je star čez tisoč let. Ker je prišel v grb, so hrast pustili pri miru, ko so leta 1834 vse ostalo drevje v gozdu v bližini mesta posekali.

Znani filmski igralec Richard Harris snema film na Palma de Mallori. Na snemanje je privedel tudi njegovi samo trije. V neki naleti hiši so vedno vsi veseli in največje veselje igralcu kot otrokom je vožnja s kolesjem; tako pravi celo Harris sam.

— V okraju Olliwer v Welsu v Angliji popotnik ali turist naleti na samotnem travniku na preprost spomenik, navadno kamnit pološčo, na kateri piše: »Tukaj počiva 15-letna Hazel Major. Njena tragična smrt je zapisana v spomini mnogih in v arhivu okraja Olliwer v knjigi H, na strani 130—131. »Tujec, ki stopaš tod mimo, preberi jih!« V tem arhivu pa med drugim piše: »Hazel je imela vsega 15 let ko je pozimi leta 1920 nastopila močna snežna burja. Dekletec je hotelo obvarovati pred mrazom svojo mlajšo sestro in bratca, toda pri tem je sama v razmajani kolibji zmrznila. Ko so jo našli je bila mrtva, njena brat in sestra pa sta ostala pri življenu. Tako je to dekle žrtvovala svoje življenje za življenje svojih najbližjih.«

— Za najzvestejšo vdonovo na svetu velja brez dvoma Vojvodinja Antoneta. Babe je imela na svoji pisalni mizi celih 25 let preostanka svojega življenja moževu lobanje in ji je glasno brala iz knjig odjemke ki jih je njen mož najbolj ljubil.

REZERVIRANA ŽLHOVJEKA

Dober dan drogi Prieki ne vsa rezervirana žlhotra mejege rezerviranega kota.

Ju, hu — auf-biks, krf v lüft, čreva na plot, moja šmarnica je že dobila svojo šmansnice. No, ne, drogi broci pa ke nete mislili, da sen zaj, gdo van pišen toto poročilo, alkoholično prestrošeni. Sen čista trezen na stabilizirani kak naše cene, ki vsoči den skočejo kak mlini žrebci — navzgor seveda. Kruci pakel, zaj so nan po še cigarete podrožili! Moja Mica, mi je že zabrusila no zahitila: »Pje Lujš, ti boš nama celo grunt zakada.« Se sreča, da nama käre ne more do jajca nesejo. Saj vete kak provi tisti pregovor: Ko-ko-ko-dak, kura nese jajca za tobak; pa vete, včoski tudi moja ta stora kokšno Drovlo s filterom potegne, jas pa ji provin: Tabok je žlahna roža, samo za moški ston, kadijo ga tudi ženske karih nitari gučati, ke je tabok pri cigaretah, van naj še to poven. Moj dedek so v storih cajtih fejt kadili, seveda domoci tabok. Kdo so začeli dohurti gučati, ke je tabok povzročitel tuberkuloze ki ji stocvno provimo tudi TBC (ti boš crkna), so si moj dedek teto kratico drgače razlagali. Rekli so: »TBC pomeni — tabok, babe, cviček . . . Cviček pa seveda zavolo toga, ker so meli negda moj dedek na Dolenskem nekšno žlhotra pa so

te od esijta do cajta dobli kokšni flaškon tote pijače, ki je joko žmahna, z močjo naše šmarnice, ki ti hitro telo no duso obrne — pa se seveda sploh nemre primerjati.

Drogi broci, zaj pa van naj še neke poven. Zodnji sen bi ja na enen sestank, na keren smo na vejko diskutirali o kmečkih penzijah. Jas van rečen, to je joko pametna zadeva, samo meni se zdi, da do tote penzije boj miloščina kak pa zaslžena pokojnina. Vseeno pa je bojše nekaj, kak pa čista nič. Jas sen si že v naprej zračuna, ke mo si lehko za tistih 25 jurkov (storih seveda) glibi cigaretile no sol vsoki mesec kupa, za kaj druga pa mi več dosti nede ostalo.

Zaj pa van moren še neke drugega povedati. To prejšnjo nedelo sen si ogledna na Ptuju, z menoj je bila seveda moja Mica — modno norijo, pardon revijo. Mlode manekenke no manekeni so nan prikazali lepe jesensko zimske gvante, ki pa so seveda tak drogi, da si mija z mojo Micekoj lehko samo sejama o totten heci. Jas sen si misla, da bi se lehko prijava za maneken, saj man vse šanse, da bi bila tokšni javni klapiderstok za nove gvante. Mene no mojo Mico, ki mama obodvo okoli stu kil (vsoki seveda) je joko motlo, da so kozali na revijo samo toke šlank modele, za stukilo pa neje bilo nič. Premoj krščeni dusi, tiste diki, ki so kozale lepe gvante, so ble tak hercik, da si sploh nenesen vtvega ogledati, kokšne gvante so mele oblecene. Saj vete, kak je to: Boj stori — boj nori . . .

Kak pa je kaj drogi broci z vašimi jesenskimi mantrami. Kak je na deželi tak ven, saj vsoki den to son občutin na svoji koži, ven pa da majno tudi mestjani vejke težove s pripravo ozimnic, ki je seveda joko droga. Kokšne ma večina delavcev ploče, pa tak venimo. Seveda se najdejo med njimi bogovi in batine, ki ti potegnejo na mesec po 300 no še dosti več jurkov — pa glibi to najboj jomrajo no prekljajo, kak se jin, revežon bogin, hujdo godi. To je pač že od negi negda tak no vena drgačik nikol nede. Jas ne rečen, ke ma gdo prevejko ploče, samo preveč je tistih, ki na mesec kumer težko zaslžijo, da lehko kumer za silo familijo preživijo. Jas si pač mislim, ke mamo vse glibi vejke želodce, razlika pa je v tem, da nemamo vse enotih možnosti, da bi si jih napunili. Eni meleme v želodeli kislo zelje no krompirovo župo, drugi pa po hane piceke, pečenega prolenka no druge socialistične dobrote.

Vidite, drogi broci, tokšno je našo šivjele no naš vsokiden. Saj nan niti ne gre tak hujdo, kak fēsik jomrano, samo nekak v novado nan je že prišlo, da kritiziramo tudi tisto, kaj je dobro no jomramo za tistimi cajti, ki so bli hujši od gnejših. Pa kaj si čemo, človek je bitje, ki neje nikol zadovoljno. Ce ne bi bilo točno nezadovoljstva, pa tudi napredka ne bi bilo (Filofotofira van je vaš Lujzek)

Resnica o raku

Nadaljevanje s 13. strani kašelj in hripanost prekernemu kašenju ali prebladu, izgubo apetita in teže, driske ali zaprije pa napaki v prehrani, nerедne krvavitve iz maternice prispevajo ženske pogosto bližajoči se meni in upajo, da bodo ti znaki v kratkem sami od sebe ali s pomočjo kakšnega ljudskega zdravila minili. Priznati moramo, da dostikrat ne moremo zanesljivo trditi, ali bomo raka pri določenem bolniku res pozdravili. Zanesljivo pa je, da je v vseh primerih vredno poskusiti. Če zdravljenje ne uspe, se pravi, če že ne moremo bolnika dokončno pozdraviti, pa mu vsekakor lahko vsaj podaljšamo življenje, preprečimo bolečine in druge nevšečnosti.

Pogosto se rak prične neopazno brez bolečin in drugih znakov. Zato bi bilo potrebno, da bi vsaj enkrat na letu vsak moški, star nad 40 let, in vsaka ženska, star nad 30 let, priša na temeljni pregled. Ugotovljeno je namreč, da pri teh letih značilnost pogostosti bolevanja za takom močno naraščati. Se boljše je, če bi s takim pregledom pričeli še kakšno leto prej. Tak pregled, ki labko odkrije zgodnjne oblike raka ali predrakava bolezni in njihovo zgodnje zdravljenje, ki prepreči nadaljnji razvoj bolezni, je danes najboljša obramba proti raku.

Pri nobeni drugi bolezni ne more posameznik storiti toliko za svoje zdravje kot prav pri raku. Zato pa se mora predvsem znebiti strahu pred rakom in se z več poguma in odgovornosti do sebe in svojcem ob prvih znakih spustiti skupaj z zdravnikom v borbo z njim za svoje zdravje.

Dr. Marija Us-Krašovec,
Onkološki inštitut Ljubljana

ZARJA TRGOVSKO PODJETJE Ščmož

V NAŠIH GOSTINSKIH OBRAHIB

GRAJSKI BIFE:

BIFE KLETAR:

BIFE MARKET:

In v drugih gostinskih lokalih or. Veliki Nedelj Tomaz, or. Miklavž v Središču Obrežu. Kogn in v Lokaveh pri Ljutomeru boste postreženi solidno in poceni.

Priporoča se Trgovsko podjetje »Zarja« Ščmož

PTUJ

14. oktobra italijanski film ANGELI BREZ RAJA; 15. oktobra španski film ULICA TUSET; 16. in 17. oktobra italijanski film MEC IZ BRANDOA; 19. oktobra ameriški film DVODOBOV NA PACIFIKU; 20. oktobra angleški film AH, KAKO ČUDOVITA VOJNA!

GORIŠNICA

17. oktobra mehiški film SREBRNA MASKA.

Kreditni banki Ptuj

od 25. do 30. oktobra 1971

TEDEN VARČEVANJA

Vabimo mladino in ostale občane, da počaste dan varčevanja s povečanjem svojih vlog, kakor tudi, da jih vežejo. S tem si bodo pridobili pravico do udeležbe pri nagradnem žrebanju, ki bo 15. novembra letos. Razpisane so bogate nagrade, med katerimi je tudi nov avtomobil.

Banks bo od 25. do 29. oktobra poslovala za vlagatelje dinarskih in deviznih vlog do 17. ure, v soboto, 30. oktobra pa od 7. do 12. ure.

Z varčevanjem pomagamo sebi in skupnosti!

Radijski program

NEDELJA, 17. oktobra

6.00 Dobro jutro! — vmes ob 6.05 Poročila 6.30 EP 6.50 Za vas 7.00 Poročila 7.20 EP 7.25 EP 7.30 Za kmetijske proizvajalce 7.50 7.52 8.00 Poročila — Radijski in TV spored 8.05 Radijska igra za otroke 8.53 Skladbe za mladino 9.00 Poročila 9.05 Srečanje v studiu 14 10.00 Poročila 10.05 Se pomnite, tovariši... 10.25 Pesmi borbe in dela 10.55 EP 11.00 Poročila — Turistični napotki 11.15 Poslušalci čestitajo — vmes ob 12.00 Poročila 12.00 Poročila 13.15 Obvestila in zabavna glasba 13.30 Reportaža 13.50 Domači ansambl 14.00 Poročila 14.05 Nedeljsko popoldne — vmes ob 14.30 Humoreska tedna 15.00 Poročila 17.00 Poročila 17.30 Radijska igra 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Glasbene razglednice 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Simfonični orkester 22.00 Poročila 22.15 Jazz 23.00 Poročila 23.05 Literarni nočturno 23.15 Jazz 24.00 Poročila.

**VSAK DAN
RAZEN V NEDELJO:**

4.30 Dobro jutro! — vmes ob 5.00 Poročila 5.30 Za vas 5.45 EP 6.00 Jutranja kronika 6.30 EP 6.50 Rekreacija 7.00 Poročila 7.15 EP 7.25 Radijski in TV spored 7.45 EP 8.00 Poročila.

PONEDELJEK, 18. oktobra

14.00 Poročila 14.10 Iz zakladnice Franza Schuberta 14.30 EP 14.35 Poslušalci čestitajo 14.55 EP 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Lepe melodie 16.00 »Vrtljak« 16.40 Orkester Gerhard Wehner 17.00 Poročila 17.10 Glasbeno popoldne 18.00 Poročila 18.15 Ob lahkem glasbi 18.35 »Interni« 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Ansambel in godba Maksa Kumra 19.25 EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Slovenski zbori tekmujejo 20.30 »Top-pops 13« 21.15 O morju in pomorskih 22.00 Poročila 22.15 Iz logov domačih 23.00 Poročila 23.05 Literarni nočturno 23.15 Jazz 24.00 Poročila.

TOREK, 19. oktobra

14.00 Poročila 14.10 Glasba mladih 14.30 Ansambel Jožeta Privška 14.40 »Na poti s kitaro« 14.55 EP 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Recital violinistke Nevenke Rovan 16.00 »Vrtljak« 16.40 Orkester Cyril Ornadel 17.00 Poročila 17.10 Simfonični koncert 18.00 Poročila 18.15 V torek nasvidenje 18.45 Svet tehnike 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Ansambel Viljija Petriča 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Prodajalna metodij (stereo) 20.30 Od premiere do premiere 21.25 Lahka glasba 22.00 Poročila 22.15 Pesmi Franca Schuberta poje Fischer 23.00 Poročila 23.05 Literarni nočturno 23.15 Zabavna glasba 24.00 Poročila.

SREDA, 20. oktobra

14.00 Poročila 14.10 Poje moški zbor Laško 14.30 EP 14.35 Poslušalci čestitajo 14.55 EP 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Roussel: Aragonski prazniki 16.00 »Vrtljak« 16.40 Londonski festivalski orkester 17.00 Poročila 17.10 Jezikov-

ni pogovori 17.25 Glasbena galerija 18.00 Poročila 18.15 Slovenske popevke 18.40 Naš razgovor 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Glasbene razglednice 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Simfonični orkester 22.00 Poročila 22.15 Jazz 23.00 Poročila 23.05 Literarni nočturno 23.15 Oddaja za izseljence 23.00 Poročila 23.30 S pesmijo in plesom v novi teden — vmes ob 24.00 Poročila 01.00 Poročila.

ČETRTEK, 21. oktobra

14.00 Poročila 14.10 »Iz mladih grla« 14.30 Ansambel Silvia Stiniga in Atija Sossa 14.55 EP 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Falla v Ozmovici Janigrovici izvedbi 16.00 »Vrtljak« 16.40 Orkester Andrej Previn 17.00 Poročila 17.10 Po žejlah poslušalcev 18.00 Poročila 18.15 Ansambel Jožeta Kampiča 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana 18.45 Znanstveniki pred mikrofonom 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Ansambel Mojmlra Sepeta 19.25 EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Domača pesmi 21.00 Pesniški Ciril Zlobec 21.40 Glasbeni nočturno 22.00 Poročila 22.15 Letošnji jubilanti 23.00 Pri tujih radijskih postajah 23.30 Slovenske popevke 24.00 Poročila.

PETEK, 22. oktobra

14.00 Poročila 14.10 Kaj priponuje glasba 14.30 EP 14.35 Poslušalci čestitajo 14.55 EP 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Napotki za turiste 15.35 Glasbeni intermezzo 15.40 Lahka glasba 16.00 »Vrtljak« 16.40 Z orkestrom Alfonso D'Artiga 17.00 Poročila 17.10 Clovek in zdravje 17.20 Operni koncert 18.00 Poročila 18.15 »Signals« 18.50 Ogledalo našega časa 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Ansambel in godba Maksa Kumra 19.25 EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Slovenski zbori tekmujejo 20.30 »Top-pops 13« 21.15 O morju in pomorskih 22.00 Poročila 22.15 Iz logov domačih 23.00 Poročila 23.05 Literarni nočturno 23.15 Jazz 24.00 Poročila.

SOBOTA

9.35 TV V SOLI (Zg). 17.45 PTUJSKI FESTIVAL, 2. del. 18.15 Obzornik. 18.30 NICHOLAS NICKLEBY — ser. film. 19.20 Mozaik. 19.25 Tv kažipot. 19.45 Cikcak. 20.00 Tv dnevnik. 20.25 3-2-1. 20.35 TV MAGAZIN (Zg). 21.35 NIKOLI GRDE BESEDE — ser. film 22.15 Poročila.

NEDELJA

8.55 Madžarski tv pregled. 9.30 PO DOMACE z ansamblom Richija Vadnala (JRT). 10.00 Kmetijska oddaja (Zg). 10.45 Mozaik. 10.50 OTROŠKA MATINEJA: Veliki in mali Klaus, Svet, v katerem živimo. 11.40 MESTECE PEYTON — serijski film (do 12.30). — Športno popoldne. — 18.10 UJETNIK V ZENDI — ameriški film. 19.50 Cikcak. 20.00 Tv dnevnik. 20.30 3-2-1. 20.35 HUMORISTIČNA ODDAJA (Bg). 21.25 Videofon (Zg). 21.40 SPORTNI PREGLED (Jrt) 22.10 Poročila.

SOBOTA, 23. oktober

14.00 Poročila 14.10 Sobotno po-

Foto HOST Ormož

Barvne in črno-bele filme s slikami! Vam kvalitetno izgotovimo v dveh dneh!

Barvne in črne filme agfa, kodak itd. imamo na zalogi v vseh velikostih!

Slike za razne legitimacije izdiamo takoj!

Oroke filmamo na razne načine brez obveznosti, da kupite slikel!

Poročne in razne svečanosti fotografiramo po naročilu ob vsakem času in kraju!

DELOVNI CAS: ob delavnikih od 7.30 do 12. in od 16. do 18. ure, v nedeljo od 7. do 10. ure;

Priporočamo se!

ga pogreša, se naj oglasi v Podvinch 87.

OPREMLJENO SOBO oddam moškemu. Ogled v soboto popoldne v Vespažanoviči 13, Ptuj (Mariborska).

PRODAM peč na olje EMO — 3. Naslov v upravi.

KUPIM enodružinsko hišo v prav dobrem stanju z lepim vrtom, veseljivo, v bližini župnijske cerkve. Kupim tudi dobro ohranjeni klavir. Jože Mulej, povodnjica, 63233 Ponikva 56.

TRGANA jabolka ugodno prodam. Karl Topolovec, Ptujsko gora 25.

CVETOČE MAČICE — večjo kočico prodam. Katarina Zupa-

poldne 14.55 EP 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Pojo operni pevec 16.00 »Vrtljak« 16.40 Glasbena medigrada 16.45 S knjižnega trga 17.00 Poročila 17.10 Gremo v kino 17.50 Godala v ritmu 18.00 Poročila 18.15 Iz operetnega sesta 18.50 Pogovor s poslušači 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Kvintet bratov Avsenič 19.25 EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Sobotni večer 21.00 Veliki okestri 22.00 Poročila 22.15 Oddaja za izseljence 23.00 Poročila 23.30 S pesmijo in plesom v novi teden — vmes ob 24.00 Poročila 01.00 Poročila.

GODIVŠCINE — III. del. 18.15 Obzornik. 18.30 S POTI PO SLOVENIJI. 19.00 Mozaik. 19.05 MLADI ZA MLADE (Zg). 19.50 Cikcak. 20.00 Tv dnevnik. 20.40 3-2-1. 20.45 L. Zorin: KRONA-NJE — drama TV Beograd. 21.50 Večer s pisateljem Damatom Lokarjem. 22.30 Poročila.

TOREK

9.35 Tv v šoli (Zg). 10.45 Ščina. 11.00 Osnove splošne brazbe. 14.45 Tv v šoli — novitev. 15.35 Ruščina — ponitev. 15.55 Tv vrtcev. 16.10 Gležčina. 16.45 Madžarski pregled.

Ijubljanska banka

Podružnica za kmetijstvo CELJE, Vrunčeva 1

EDINA ZA KMETIJSTVO SPECIALIZIRANA BANKA V SLOVENIJI
SODELUJE Z NAD 30.000 KMETOVACI.
PRIDRUŽITE SE!

Po 18., 19., 21. in 46. členu statuta Ptujskoga Tednika razpisuje delovna skupnost zavoda vodilno delovno mesto

direktorja — glavnega in odgovornega urednika

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti mora končano pravno, filozofske ali ekonomsko fakulteto in petletno novinarsko prakso ali
- imeti mora po končani splošno izobraževalni srednji šoli (gimnaziji ali učiteljišču) končano višjo politično šolo in 10 let novinarske prakse ali
- imeti mora splošno izobraževalno srednjo šolo ter 10 let novinarske in uredniške prakse na vodilnem delovnem mestu v podobni delovni organizaciji.

Ne sme biti kaznovan zaradi kaznivih dejanj po 43. členu zakona o zavodih.

Pismene prijave naslovite do 29. oktobra 1971 na Ptujski Tednik, Ptuj, Ulica Heroja Lacka 2.

KRAJEVNA SKUPNOST HAJDINA

vabi prebivalstvo občine Ptuj — avtomobilisti, motorisani, mopedisti, bicikliste in pešce na otvoritev novih asfaltnih cest v Hajdinu, da preizkusijo svoja prevozna sredstva udobnost vožnje na novih cestah, ki bo v nedeljo, 17. oktobra 1971 s pričetkom ob 14.00 pred gasilskim domom v Hajdini s sledenjem spored

1. OTVORITEV IN POZDRAV GOSTOV
2. GOVOR
3. OTVORITEV CEST V SPODNJI IN ZGORNI HAJDINI

Po slavnostnem delu se nadaljuje veseli spored v dvorcu gasilskega doma Hajdina. Za veselo razpoloženje bodo stali »Dravski fantje« ob dobrini hajoški kapljici in domačimi specialitetah.

Vljudno v

Krajevna skupnost Hajdina

Zahvala

Ob bridki in prerasni izgubi naše drage žene, mame in babice

APOLONIJE GAŠPARIČ

roj. Toplak iz Ptuja

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali vence in cvetje. Hvala g. duhovniku in večem društva upokojencev ter vsem, ki so nam izrazili sožalje.

Se enkrat lepa hvala.

ZALUJOČI: mož Leopold, sin Ivan z družino, vnučinja Jožica in ostalo sorodstvo.